

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ Ν. ΣΕΡΡΩΝ

ΠΑΡΟΥΣΙΑ

Παν. Τσαλδάρη 13 Σέρρες - Έτος Δ' - Τεύχος 25 Νοέμβρης 1979 - Τιμή δρχ. 20

Περιεχόμενα

	Σελ.
Τὸ χρονικὸ τοῦ Πολυτεχνείου	3
Τὸ δημοτικὸ τραγούδι	6
Ἑλληνικὴ Ἀγροτικὴ Οἰκονομία καὶ ΕΟΚ	7
8 Χρόνια ΙΝΚΑ	9
17 Νοέμβριον '73	10
Προσπάθεια παρουσίας τοῦ ἔργου τοῦ Μάρξ	12
Λογοτεχνικὴ σελίδα	14
Τὸ θέατρο ὡς μέσο ἑκφρασεως καὶ ἐπικοινωνίας	15
Νέα τοῦ Συλλόγου	16
Δὲν διακοπλίζεται ἡ ἰσοτιμία τῶν συζύγων ἀπὸ τὸν ἀστικό κώδικα	17

Τὰ Γραφεῖα τοῦ Συλλόγου
στὴ Θεσσαλονικὴ εἶναι
Βασ. Ἡρακλείου 36,
3ος ὄροφος

Γραφεῖτε συνδρομητὲς στὴν
«Παρουσία». Στείλτε τὴν συν-
δρομή σας στὴν Ἐθνικὴ Τρά-
πεζα Ἑλλάδος (Υποκατ)μα
Σερρών, ἀριθμὸς λογαρια-
σμοῦ 470040 - 6.

ΠΑΡΟΥΣΙΑ

Περιοδικὴ ἔκδοση τῆς Ἑνώσεως Φοιτητῶν - Σπουδαστῶν Ν. Σερρών,
διευθύνεται ἀπὸ συντακτικὴ ἐπιτροπὴ

Ἐκδότης: ΓΙΑΝΝΟΓΛΟΥΔΗΣ ΒΑΣΙΛΗΣ

Βιζυχηνοῦ 26 Θεσσαλονικὴ

Γραφεῖα τοῦ Συλλόγου:

ΣΕΡΡΕΣ: Π. Τσαλδάρη 13

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: Β.π. Ἡρακλείου 36

Ἐτήσιες Συνδρομές:

Φοιτητὲς - Σπουδαστὲς - Μαθητὲς 80, Ἰδιῶτες 150,
συνδρομὲς φιλίας 200, Τράπεζες - Ὄργανισμοὶ - Δ. Ὑπηρεσίες 500.

Ἐμβόσματα - Ἐπιταγὲς

Ἑνωσὴ Φοιτητῶν - Σπουδαστῶν Ν. Σερρών — Ἐθνικὴ Τράπεζα Ἑλλάδος
Ἐποκατ)μα Σερρών, ἀριθμὸς λογαριασμοῦ 470040-6

Τυπώνεται:

στὸ τυπογραφεῖο Α. ΣΥΝΑΠΑΛΟΣ — Φιλικῆς Ἑταιρείας 45, τηλ. 267.777 Θεσσαλονικὴ
Ἐπεύθυνος τυπογραφείου ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΤΖΙΟΚΑΣ

ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ

ΤΟΥ

Στις 14 του Νοέμβρη οι φοιτητές της Αθήνας καταλαμβάνουν το Πολυτεχνείο με κεντρικό σύνθημα «ΨΩΜΙ - ΠΑΙΔΕΙΑ - ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ και ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ»

ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ

... Μείνεται στους δέκτες σας σε λίγο θα σας ανακοινώσουμε νεώτερα.

Αυτά ήταν και τα τελευταία λόγια που ακούστηκαν στις 8 παρά τέταρτο το πρωί του Σαββάτου από τον Έλευθερο Ραδιοφωνικό σταθμό του Πολυτεχνείου. Μέσα σε λίγα λεπτά άρχισε η εισβολή.

Αλλά ως πάροουμε τα γεγονότα από την αρχή, για να δούμε πώς φτάσαμε στο λαϊκό ξεσηκωμό της 17 Νοέμβρη, 1973.

Από τις αρχές του Νοέμβρη πραγματοποιούνται σε όλες τις σχολές συγκεντρώσεις με πρωταρχικό αίτημα να επιτρέψει η «δοτή» Κυβέρνηση να συγκληθούν Γενικές συνελεύσεις για τη διεξαγωγή ελευθέρων και αδιάβλητων εκλογών.

ΔΕΥΤΕΡΑ 12) 11. Ο τότε Υπουργός Παιδείας Σιφναίος επισκέπτεται το Πολυτεχνείο και δηλώνει την απόφαση της Κυβέρνησης να καταργήσει τις δημοκρατικά εκλεγμένες επιτροπές και να διορίσει Διοικητικά Συμβούλια από άριστούχους κάθε Σχολής, απόφαση που βρίσκει ριζικά αντίθετους όλους τους φοιτητές.

ΤΕΤΑΡΤΗ 14) 11. Πραγματοποιείται το πρωί συγκέντρωση των φοιτητών του Πολυτεχνείου στο προαύλιο του Ιδρύματος. Τη ίδια στιγμή οι φοιτητές της Νομικής που και αυτοί ήταν συγκεντρωμένοι στο προαύλιό τους μαθαίνουν πως στο Πολυτεχνείο συμβαίνουν «γεγονότα» και τελειώνοντας γρήγορα τις συζητήσεις καταβαίνουν στο Πολυτεχνείο. Έτσι μέσα

σε λίγο χρονικό διάστημα το προαύλιο του Ε.Μ.Π. πίζει από φοιτητές διαφόρων σχολών. Το βράδυ η Πατησίων έχει καταληφθεί από κόσμο χωρίς να αντιδρά η Αστυνομία.

Όλα τα κάγκελα του Ιδρύματος έχουν γερήσει από συνθήματα φοιτητικά στην αρχή και αργότερα με αντιστασιακά πανθηρικά όπως: Ψωμί - Παιδεία - Ελευθερία. Κάτω η Κούρτα. Δεν περνά ο φασισμός. Απείπειν γιατί τους προσκυνάς. Γύρω στις 11 το βράδυ τα μεγάφωνα που είχαν εγκατασταθεί από νωρίτερα ανακοινώνουν όλα πως οι φοιτητές θα μείνουν όλη τη νύχτα στο Πολυτεχνείο.

ΠΕΜΠΤΗ 15) 11. Οι φοιτητές αρχίζουν να οργανώνονται δάζουν σε λειτουργία εστιατόριο, νοσοκομείο, ομάδες καθαριότητας κ.λπ. ενώ ο λαός απέξω αρχίζει να κουβαλάει πράγματα τα οποία ζητούνται από τα μεγάφωνα και το Ραδιοφωνικό Σταθμό. Το βράδυ η συγκοινωνία έχει κοπεί στο χώρο του Πολυτεχνείου και πάνω από 20.000 λαού συμπαρίσταται στους αγωνιζόμενους φοιτητές.

Μέσα στο Ε.Μ.Π. υπάρχουν πρόδοκότερες που τους έστειλε η ΚΥΠ, η Γενική Ασφάλεια και η ΕΣΑ που μάζευαν πληροφορίες και στοιχεία για τις ενέργειες των φοιτητών και έγραφαν συνθήματα εκρηκτικά όπως: «Κάτω το κράτος, κάτω ο στρατός». Αυτοί φυσικά απομονώθηκαν και τα συνθήματα που είχαν γραφεί σβήστηκαν από τους φοιτητές πάντα μετά από συγκεκριμένες εντολές της Συντονιστικής Επιτροπής.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 16) 11. Τό σύνθημα «Συμπαράστασι λαέ» βρίσκει ανταπόκριση όλο και πιό πολύ στίς ψυχές του λαού πού αρχίζει νά φθάνει κατά χιλιάδες στό χώρο του Πολυτεχνείου.

Συνέρχεται ή Σύγκλητος του Ε.Μ.Π. και ανακοινώνει πώς έχει αποκλείσει κάθε σκέψη επέμβασης τής Αστυνομίας.

Ώρα μέ τήν ώρα τό πλήθος μεγαλώνει και από τό μεσημέρι: όλοι οί δρόμοι από τήν Μάρνη ως τήν Χαλκονόβλη και σέ ακτίνα 500 μέτρων από τό Πολυτεχνείο έχουν καταληφθει από φοιτητές, μαθητές και εργαζόμενο λαό. Όλος εκείνος ό λαός διαδήλωνε τήν πίστη του στόν άγώνα των φοιτητών για Έθνική Άνεξαρτησία, για Λαϊκή Κυριαρχία και για μιá Πραγματική Δημοκρατία. Φοιτητές και φοιτήτριες μοιράζουν προκηρύξεις και τρύκ μέ αντικυβερνητικά και αντικαθεστωτικά συνθήματα.

4.30 μ.μ. Έκπρόσωποι τής Συντονιστικής Έπιτροπής των φοιτητών καλόν Έλληνες και ξένους δημοσιογράφους και τούς διαβάζουν δήλωσή τους όπου αναφέρονται στους λόγους πού τούς ανάγκασαν νά ξεκινήσουν τόν άγώνα ενάντια στή Χούντα.

«...Πρωταρχική προϋπόθεση - άνάφεραν μεταξύ άλλων - για τήν επίλυση όλων των λαϊκών προβλημάτων θεωρούμε τήν άμεση παύση του τυραννικού καθεστώτος τής Χούντας και τήν παράλληλη έγκαθίδρυση τής λαϊκής κυριαρχίας».

Τέλος κάλεσαν τόν Έλληνικό λαό νά κινητοποιηθεί και νά πάρει μέρος στόν άγώνα πού ξεκίνησε.

6 μ.μ. Στήν όδό Πατησίων και στίς γύρω παράδους έχουν συγκεντρωθεί 40.000 λαού. Η από τή Μουμπουλίνας και μέχρι τή Γ Σεπτεμβρίου είναι άσφυκτικά γεμάτη από χιλιάδες λαού. Δέκα λεπτά μετά μιá ομάδα διαδηλωτών από 2.000 περίπου ξεκινά. Περνόν τά Χαυτεία και ανεβαίνουν τή Σταδίου. Στή πλατεία Κλάθμωνος μεγάλη δύναμη αστυνομικών τούς άτιμωποίξει μέ κλόπες. Έπακολουθούν φοβερές συγκρούσεις μέ πολλούς τραυματίες.

7.15 μ.μ. Συμπλοκές 5.000 διαδηλωτών μέ 150 αστυνομικούς στό Χαυτεία. Πίσω από τούς αστυνομικούς έμφανίζεται μιá νέα μάζα διαδηλωτών. Οί αστυνομικοί ύποχωρούν. Έαφνικά από τή Σταδίου 500 περίπου αστυνομικοί επιτίθενται μέ ξύλα στή δεύτερη ομάδα των διαδηλωτών. Έπακολουθούν μεγάλες συμπλοκές.

7.30 μ.μ. Έμφανίζονται τά τεθωρακισμένα τής Αστυνομίας. Κατεβαίνουν τή Σταδίου ρίχνοντας δακρυγόνες δόμβες. Οί διαδηλωτές διαλύονται και τρέχουν νά καταφύγουν στό γύρω κτίρια.

Τά τεθωρακισμένα όργώνουν τούς κεντρικούς δρόμους τής Άθήνας ρίχνοντας συνέχεια δακρυγόνα. Σέ πολλά καταστήματα τής Σταδίου έχουν σπάσει οί βιτρίνες.

8.50 μ.μ. Στό σταθμό πρώτων βοηθειών και στό Ρυθμιστικό Κέντρο μεταφέρονται συνεχώς τραυματίες. Γιατροί του Σ.Α.Β. βεβαιώνουν ότι τούς έφεραν δύο άσφαλή τραυματισμένους από σφαίρες. Άκόμη ότι κάποιος άγνωστος ηλικιωμένος πέθανε από τήν καρδιά του λόγω των δακρυγόνων μόλις έφθασε στό Σ.Α.Β..

9.00 μ.μ. Δυό μεγάλες πυρραγιές υπάρχουν στήν Πατησίων. Λεωφορεία και Ι.Χ. έχουν τοποθετηθεί κάθετα στους δρόμους για όδοφράγματα.

9.20 μ.μ. Τά τεθωρακισμένα τής αστυνομίας συνεχίζουν νά πετάνε δακρυγόνα. Ο Ραδιοφωνικός Σταθμός του Πολυτεχνείου κάνει έκκληση νά έρθουν

γρήγορα γιατροί για νά προσφέρουν τή βοήθειά τους στους τραυματίες. Άκόμη ζητάει ποσότητες φαρμακευτικού ύλικού. Η περιοχή έχει μεταβληθεί σέ κόλαση από τούς καπνούς και τίς φλόγες.

10 μ.μ. Ο Σταθμός μεταδίδει: «Έδώ Πολυτεχνείο, έδώ Πολυτεχνείο... Έλληνικό λαέ άγωνίσου και θά νικήσεις... Έλληνα φοιτητή ό άγώνας σου καταξιώνεται ύστερα από τή λαϊκή συμμετοχή και τή λαϊκή συμπαράσταση σ' όλους τούς δρόμους τής Άθήνας. Πολλές χιλιάδες φοιτητών και λαού βρίσκονται μέσα στό Πολυτεχνείο. Άλλά μυριάδες λαού βρίσκονται έξω από τό Πολυτεχνείο κι άγωνίζονται σέ πάμπολλα μέτωπα. Στήν Πατησίων, στήν πλατεία Βικτωρίας, στή Λεωφόρο Άλεξάνδρας... «Έλληνικό λαέ άγωνίσου και θά νικήσεις». Και στή συνέχεια: Προσοχή, προσοχή κάνουμε έκκληση σ' όλο τό λαό τής Άθήνας νά φέρι φάρμακα στή περιοχή του Πολυτεχνείου. Επίσης όσοι έχουν ιδιωτικά αυτοκίνητα, άς έλθουν νά μεταφέρουν τραυματίες τά άσθενοφόρα δέν έπαρκούν...

Ο άγώνας είναι πολυμέτωπος... Άγαπητοί άσφαλή ή νίκη έρχεται. Ο Έλληνικός λαός άγωνίζεται σ' όλους τούς δρόμους τής Άθήνας.

Σέ λίγο φθάνει τό πρώτο άσθενοφόρο του Σ.Α.Β. στό Πολυτεχνείο. Παραλαμβάνει τραυματίες και φεύγει.

10.15 μ.μ. Αυτοκίνητα γιατρών μέ ζωγραφισμένους κόκκινους σταυρούς στίς πλευρές τους παραλαμβάνουν τραυματίες. Τούς σταματούν αστυνομικοί και κτυπούν τούς τραυματίες.

10.20 μ.μ. Από τό Υπουργείο Δημοσίας Τάξης ακούγονται πυροβολισμοί. Πολλοί διαδηλωτές πέφτουν άσφαλή κτυπημένοι.

11.00 μ.μ. Ο Ραδιοφωνικός Σταθμός του Πολυτεχνείου μεταδίδει συνέχεια συνθήματα: «Σήμερα θά πέσει ό φασισμός», «Κάτω ή Χούντα». Τά τεθωρακισμένα τής Αστυνομίας ρίχνουν δακρυγόνα μέσα στό Πολυτεχνείο.

11.30 μ.μ. Συγκρούσεις διαδηλωτών και αστυνομικών μπροστά στό Υπουργείο Δημοσίας Τάξης.

12.00 μεσάνυχτα. Συμπλοκές στή λεωφόρο Άλεξάνδρας, φήμες ότι υπάρχουν 3 νεκροί και πολλοί τραυματίες. Από τά τεθωρακισμένα τής Αστυνομίας ρίχνονται άδιάσπα δακρυγόνα. Ο κόσμος σκορπίζεται: στό πάρκο και στίς γύρω παράδους. Τό τσούξιμο στό μάτια είναι φοβερό. Σέ λίγο οί διαδηλωτές επιστρέφουν και συνεχίζουν πιό μαχητικά τόν άγώνα τους ενάντια στή Χούντα.

00.15 μ.μ. Τά πρώτα τάνκς έμφανίζονται στους Αμπελόκηπους και κατευθύνονται πρós τό κέντρο τής Άθήνας. Ο ραδιοφωνικός σταθμός του Πολυτεχνείου κάνει έκκληση στους γιατρούς νά στείλουν γάζες, αίμα και όξυγόνο για τούς τραυματίες.

00.20 π.μ. Νέα επίθεση των αστυνομικών κατά του Πολυτεχνείου. Αυτή τή φορά έρχονται από τήν όδό Μάρνη.

00.40 π.μ. Συνεχίζεται ή μεταφορά τραυματιών από τό Πολυτεχνείο. Ομάδες διαδηλωτών έρχονται στό Πολυτεχνείο. Τά μεγάφωνα μεταδίδουν τραγούδια και μουσική Θεοδωράκη. Ο κόσμος φωνάζει συνθήματα ενάντια στή Χούντα και στους Άμερικάνους. Η όδός Μάρνη κατελήφθη από τούς διαδηλωτές.

00.55 π.μ. Τά τάνκς κατεβαίνουν τήν Πανεπιστημίου, στρίβουν στό Χαυτεία και κατευθύνονται στό Πολυτεχνείο.

01.00 π.μ. Γύρω από τό Πολυτεχνείο έχουν πα-

ραταχθεί στρατιώτες, αστυνομικοί και τεθωρακισμένα.

01.17 π.μ. Τάνκς κατεβαίνουν τή λεωφόρο 'Αλεξάνδρας και κατευθύνονται προς τό Πολυτεχνείο. Τά μεγάφωνα του Πολυτεχνείου καλοῦν ὄσους εἶναι ἔξω ἀπό τό προαύλιο νά ἀπομακρυνθοῦν ἢ νά μποῦν μέσα. Καί ὄσοι εἶναι μέσα μποροῦν ἐλεύθερα νά φύγουν.

01.30 π.μ. Τά μεγάφωνα τῶν φοιτητῶν ἀπευθύνονται πρὸς τοὺς στρατιώτες καί λένε: «Παιδιά, δέν μπορεῖτε νά κτυπήσετε τά ἀδέλφια σας».

01.32 π.μ. Τά ἄρματα ξεκινοῦν μέ τό 'Αδέρφω γιά τό Πολυτεχνείο μέ τοὺς προβολεῖς στριμμένους πρὸς τοὺς φοιτητές. Οἱ τελευταῖοι μεταφέρουν στήν κεντρική εἴσοδο μιὰ Μερσεντές, ἀπό τό ἐσωτερικό τῆς αὐλῆς γιά νά τήν ἐνισχύσουν. Τά μεγάφωνα ἀπευθύνονται πρὸς τά πληρώματα τῶν τάνκς. «Παιδιά μὴ ξεχνάτε πῶς εἶμαστε ἀδέλφια σας».

01.33 π.μ. Οἱ φοιτητές θρῖσκονται πεσμένοι στά κάγκελα καί φωνάζουν συνθήματα. 'Αστυνομική δύναμη ἔχει ζώσει γύρω - γύρω τό Πολυτεχνείο ἐνῶ οἱ προβολεῖς τῶν τάνκς φωτίζουν τοὺς φοιτητές.

01.35 π.μ. Ἔρχονται πυροβολισμοὶ ἀπὸ τοὺς στρατιώτες μάλλον πρὶν ἀέρα. Ὁ ραδιοφωνικός σταθμὸς τοῦ Πολυτεχνείου ἐξακολουθεῖ νά μεταδίδει συνθήματα στοὺς στρατιώτες. «Ἐἶχατε ἄσπλοι» κ.λ.π.. Τά μεγάφωνα ἀπευθύνονται στοὺς φοιτητές. «Τά τάνκς δέν θά κτυπήσουν».

Στὴ γωνία Πατησίων — Στουρνάρα 200 ἀστυνομικοί μέ ρόπαλα καί κράνη περιμένουν τό σύνθημα τῆς ἐπιθέσεως.

01.50 π.μ. Διακοπὴ τοῦ ραδιοφωνικοῦ σταθμοῦ. Τά μεγάφωνα ἀπευθύνονται στοὺς φοιτητές «Παιδιά μὴν πετάξετε τίποτα ἐναντίον τους» νά τοὺς ὑποδεχθῆτε μέ τό σύνθημα «'Αδέλφια μας φαντάρου». Οἱ πολιορκημένοι φοιτητές φωνάζουν συνέχεια «ὁ στρατὸς μέ τό λαό».

Ὁ σταθμὸς ἄρχισε νά ἐπαναλειτοργεῖ. Ἡ διακοπὴ του ὄφειλετο σέ θλάβη. Ὁ ἐκφωνητὴς μαχητικά ἀπευθύνεται σὸ λαὸ λέγοντας ὅτι πρέπει νά καταλυθεῖ τό ξενοκίνητο καθεστῶς:

Ἐἶμαστε ἄσπλοι. Ἐἶμαστε τὰ νειάτα τῆς Ἑλλάδας. Τά αὐτόματα καί τὰ τάνκς εἶναι στραμμένα ἐναντίά μας, ἔτοιμα νά μᾶς σκοτώσουν νά σκοτώσουν τὰ νειάτα τῆς Ἑλλάδας γιά νά ἐξυπηρετήσουν ξένα συμφέροντα».

01.52' π.μ. Οἱ φοιτητές μεταφέρουν αὐτοκίνητα κοντὰ στήν πύλη γιά νά τήν ἐνισχύσουν. Οἱ φοιτητές φωνάζουν συνέχεια «'Αδέλφια μας φαντάρου».

01.59' π.μ. Οἱ ἀστυνομικοί πού θρῖσκονται στήν Πατησίων - 'Αδέρφω ἔκοψαν τὰ καλώδια τοῦ μεγάλου. Τά ἄρματα M 48, καί M 113, στρέφουν, τὰ κανόνια τους κατὰ τῶν φοιτητῶν ἐνῶ οἱ προβολεῖς φωτίζουν τὰ παράθυρα.

02.02' π.μ. Τά τάνκς προχώρησαν καί σταμάτησαν κοντὰ στήν πύλη τοῦ Πολυτεχνείου. Οἱ φοιτητές φωνάζουν συνέχεια συνθήματα: «'Αδέλφια μας φαντάρου». «Ὁ στρατὸς μέ τό λαό». Οἱ περίοικοι μέσα ἀπὸ τίς χαρμιάδες τῶν παραθύρων τους ἐξακολουθοῦν νά φωνάζουν «Ἐἶμαστε ἀδέλφια».

02.05' π.μ. Ὁ ραδιοφωνικός σταθμὸς μεταδίδει ὅτι 1500 διαδηλωτὲς ἔρχονται σὸ Πολυτεχνείο.

02.06' Ὁ ἐπικεφαλῆς τῶν πληρωμάτων τῶν τάνκς ἀξιωματικὸς φωνάζει πρὸς τοὺς φοιτητές. 'Αστυνομικοί παίρνουν θέσεις μπροστὰ ἀπὸ τό Πολυτεχνείο. Ὁ σταθμὸς ἐξακολουθεῖ νά μεταδίδει συνθήματα.

02.13' π.μ. Ὁ ἐπικεφαλῆς ἀξιωματικὸς προσπαθεῖ μέ χειρονομίες νά συνεννοηθεῖ μέ τοὺς φοιτητές. Ὅλοοι στρατιώτες καί φοιτητές φαίνονται ἀναποφάσιστοι. Ἐνα πανθ' ἀναρτᾶται σὸ κιγκλίδωμα «Φαντάρου εἰστε

ἀδέλφια μας».

02.30' π.μ. Ἀκούγονται πυροβολισμοὶ ἐνῶ δύο στρατιώτες θαλίζουν σὸ δρόμο κρατώντας στὰ χέρια τους ὀπλοπολυδόλα. Οἱ φοιτητὲς τοὺς χειροκροτοῦν καί ἐξακολουθοῦν νά φωνάζουν «Ἐἶσατε ἀδέλφια μας». Λοκατζῆδες περπατοῦν μπροστὰ σὸ Πολυτεχνείο.

02.45 π.μ. Οἱ φοιτητὲς παραμένουν σκαρφαλωμένοι στὰ κιγκλιδώματα. Μπροστὰ στὸν ΟΤΕ ὑπάρχει μιὰ τεράστια φωτιά. Τέσσερα - πέντε ἄρματα κινοῦνται ἀπὸ τή Λεωφόρο 'Αλεξάνδρας γιά τό Πολυτεχνείο. Στὴν ὁδὸ Μάρνης ἔχουν συνταχθεῖ ὁ ὅς λόχοι στρατιωτῶν πού πλαισιώνονται ἀπὸ δεκάδες ἀστυνομικῶν.

02.47' π.μ. Τά τάνκς ἔχουν στραφεῖ μέ τίς μπούκες τῶν κανονιῶν τους πρὸς τό Πολυτεχνείο. Οἱ δυνάμεις τοῦ στρατοῦ καί τῆς ἀστυνομίας ἔχουν παραταχθεῖ σέ θέση μάχης. Οἱ φοιτητὲς ἔχουν ξεκουμπώσει τὰ πουκάμισά τους καί δείχνουν τὰ στήθια τους, τό μόνο ὄπλο πού ἔχουν μπροστὰ στὰ τάνκς.

02.48' π.μ. Ἐνας πολίτης μέ τηλεθόρα μιλά στοὺς φοιτητὲς χωρὶς νά ἀκούεται.

02.50' π.μ. Οἱ στρατιώτες προχωροῦν πρὸς τὰ κιγκλιδώματα. Πυροβολισμοὶ ἀκούγονται ἀπὸ τὸν ΟΤΕ. Στὴν εἴσοδο τοῦ Πολυτεχνείου ἕνας ἀστυνομικός μέ κράνος κἀτι συζητᾶει μέ τοὺς φοιτητὲς. Ἐρχονται δύο λεωφορεῖα μέ ἀστυνομικούς.

Ὁ πολίτης μέ τὸν τηλεθόρα προσπαθεῖ νά μπεῖ στήν αὐλὴ τοῦ Πολυτεχνείου. Τά μεγάφωνα σταματοῦν, τὰ συνθήματα. Ὁ λαὸς τῆς Ἀθήνας σκυμμένος στὰ ραδιόφωνα μέ κοιμῆν τὴν ἀνάσα παρακολουθεῖ τὰ γεγονότα τοῦ Πολυτεχνείου. Βρίσκεται σὸ πλευρὸ τῶν κιγκλιδῶν νέου πού ἀγωνίζονται γιά νά ἀπελευθερωθοῦν ἀπὸ τὰ δεσμά τῆς ξενοκίνητης χούντας, γιά Ἑθνική Ἀνεξαρτησία καί Ἀσκή Κυριαρχία.

02.57' π.μ. Ὁ ἀστυνομικός μέ τό κράνος στέκεται κοντὰ στήν πύλη. Ἐνας ταγματάρχης ἕνας πολίτης καί μερικοὶ στρατιώτες διακρίνονται κοντὰ του. Τὸ ἄρμα ἐφορμᾶ κατὰ τοῦ Πολυτεχνείου καί ρίχνει τὴν πύλη κάτω.

Οἱ φοιτητὲς ὑποχωροῦν σὸ ἐσωτερικό τοῦ Πολυτεχνείου τραγουδώντας τὸν Ἑθνικὸ Ὑμνο. Φωνὲς πόνου ἀκούγονται ἀπὸ παντοῦ. Οἱ στρατιώτες ἐφορμοῦν μέ τίς λόγχες.

03.02' π.μ. Μέσα σὸ Πολυτεχνείο θρῖσκονται στρατιώτες ἐνῶ τό ἄρμα προχωρεῖ πάνω ἀπὸ μιὰ Μερσεντές. Ἀκούγονται πυροβολισμοὶ. Οἱ φοιτητὲς θγαίνουν μέ τὰ χέρια ψηλά ἀπὸ τό Πολυτεχνείο. Σειρὲς ἀπὸ ἀστυνομικούς τοὺς περιμένουν καί τοὺς ξυλοκοποῦν ἄγρια.

03.05' π.μ. Μιὰ μεγάλη ὀμάδα φοιτητῶν θγαίνει ἀπὸ τό Πολυτεχνείο καί ξυλοκοποῦνται. Τραυματισφορεῖς τρέχουν γιά νά μεταφέρουν τοὺς τραυματίες. Καί αὐτοὶ δέχονται τίς ἐπιθέσεις τῶν ἀστυνομικῶν.

03.08' π.μ. Στὴν Στουρνάρα μερικοὶ λοκατζῆδες πυροβολοῦν στὸν ἀέρα προσπαθώντας νά σπάσουν τὸν κλοιὸ τῶ ἀστυνομικῶν γιά νά διαφύγουν οἱ φοιτητὲς.

03.11' π.μ. Οἱ στρατιώτες ἐρευνοῦν τοὺς χώρους τοῦ Πολυτεχνείου καί θγάζουν ἔξω τοὺς κρυμμένους φοιτητὲς. Δεκάδες φοιτητὲς ἄγρια ξυλοδαρμένοι, συλλαμβάνονται καί ὀδηγοῦνται στίς κλοῦδες τῆς ἀστυνομίας.

03.30' π.μ. Τά ἀσθενοφόρα μεταφέρουν τοὺς νεκροὺς καί τοὺς τραυματίες. Στὴν Πατησίων, 'Αλεξάνδρας καί στίς παρόδους δημιουργοῦνται διαδηλώσεις. Ὁ λαὸς τῆς Ἀθήνας ἐξακολουθεῖ νά ἀγωνίζεται ἐναντίνα στὴ στρατιωτικοφασιστικὴ δικτατορία, πού ἐπέβαλε τὴν κατοχὴ στήν πατρίδα μας.

ΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Έβρα από τὰ παγκόσμια μουσικά ρεύματα, στὴν Ἑλλάδα ἀναπτύχθηκε ιδιαίτερα τὸ δημοτικὸ τραγοῦδι.

— Γέννημα — Ἡμέρα τοῦ ἐκλεπτυσμένου καλλιτεχνικοῦ αἰσθητήριου καὶ τοῦ φιλογεροῦ παπαραμέντου τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

— Ὁ στίχος του ἀγκαλιάζει ὅλα τὰ προβλήματα, βλεπ τὴς ἐκδηλώσεις καὶ δὲλερ τὴς συγκινησιακῆς καταστάσεις τοῦ ἀνθρώπου πού τὸν ἐγραφε παρουσιάζοντας ἀνάγλυφα καὶ παιστικά τὸ γῆρο, μέσα στὸν ὅποιο ἔδρασε τὸ ἄτομο.

Ἡ μουσικὴ του, ἔχει ἓνα ιδιαίτερο χαρακτηριστικὸ, πού ταυτοποιεῖ τὸ δημοτικὸ τραγοῦδι, ὅπως τὸ δακτυλικὸ ἀποτόπιμα τὸν ἀνθρώπου. Εἶναι, ὁ ρυθμὸς του τὰ 7)8. Ρυθμὸς πού πέρσως ἀργότερα σὲ ἓνα μεγάλο βαθμὸ καὶ στὸ σύγχρονο λαϊκὸ μας τραγοῦδι.

Τοποθετώντας τὴν ἐμφάνισή του στὸ χρόνο, τὸ βλέπουμε νὰ ἀποτελεῖ προῶν ἐξελιχθεῖς μὲτὰ βυζαντινῆς τέχνης. Γιὰ πρῶτη φορὰ τὸ βλέπουμε νὰ μορφοποιεῖται σὰν κάτι ιδιαίτερο, παίρνοντας τὸν δικὸ του ρυθμὸ τὸν 7)8, σὲ ἀκριτικὰ ἐπικά ἔργα, ὅπως τὸ ἔπος τοῦ Διγενῆ. Τὰ τραγοῦδια αὐτὰ, ἐμφανίστηκαν, ὅπως ἀναφέρει ὁ κ. Γ. Καφταντζῆς στὸ βιβλίον του τὰ δημοτικὰ τραγοῦδια τοῦ Ν. Σερρών γύρω στὸ 10ο μ.Χ. αἰῶνα, δηλαδὴ πᾶν στὴν μεγαλύτερη ἀκμὴ τῆς Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας. Μέσα τους, ἀπεικονίζον, τοὺς σκληροὺς ἀγῶνες πού ἔθωσαν οἱ Ἕλληνες γιὰ τὴν ἐπιβίωση τῆς φυλῆς.

— Ἐπειτα, στὰ χρόνια τῆς τουρκοκρατίας, θρίσκαται σὲ μεγάλη ἀνθιση, ἰδιαίτερα σὰν κλέφτικο ἢ ἱστορικὸ τραγοῦδι. Στὸ περιεχόμενό του, μπαίνουν ὅλα τὰ θέματα τῶν ἀγωνιζόμενων γιὰ τὴν λευτεριά, καὶ ὅλη ἡ δύναμη τῶν ἀγωνιστῶν. Συμπεριέλαβε ὅλα τὰ ἀξιοσημείωτα γεγονότα τοῦ ἀγῶνα, σὲ σημεῖο πού πολλὰς φορὲς νὰ ἀποτελεῖ ντοκουμέντο γιὰ τοὺς ἱστορικοὺς.

— Ἐδῶ, θὰ πρέπει νὰ τονιστεῖ, ὁ ρόλος πού ἐπαιξε τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, κρατώντας ζωντανό, καὶ μεταφέροντας ἀπὸ στόμα σὲ στόμα, τὸν πόθο ἐνὸς δλόκληρου λαοῦ γιὰ καλύτερες μέρες, γιὰ λευτεριά. Μι' αὐτὸ τὸν τρόπο συντέλεσε, στὸ νὰ κρατῆσαι ἠδούλωτους τοὺς Ἕλληνες καὶ νὰ διατηρήσαι τὴν ἐνότητά τους.

— Καὶ φτάνουμε στὴς μέρες μας, πού τὸ δημοτικὸ τραγοῦδι ἔχει παρκαμεληθεῖ. Βλέπετε, θυσιάστηκε καὶ αὐτό, ἀπὸ τὰ μεγάλα συμφύροντα, στὸ θωμὸ τῆς ἀποδράκωσῆς μας. Τὸ διατηροῦν ἀγνό, μέσα στὴν καρδιά τους, μόνον ὀρισμένοι ἀνθρωποι πού ἔμειναν μακριὰ ἀπὸ τὸν «πολιτικὸ» καὶ ὀρισμένοι καλλιτέχνες πού βρή-

Τοῦ ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΩΣΤΙΤΣΗ

καν σ' αὐτὸ τὴς ρίζες τους, ὅποτε, εἴτε τὸ ἐπαῖον αὐτοῦσι γιὰ νὰ τὸ προβάλλουν, εἴτε τὸ χρησιμοποίησαν σὰν βάση, καὶ ἐκνοίχτηκαν σὲ νέους αἰσθητικοὺς ὀρίζοντες. Δημιουργώντας τὰ ἀριστουργήματα τῆς σύγχρονης λαϊκῆς μας μουσικῆς, πού λίγο — πολὺ εἶναι γνωστὰ σὲ

ὅλους μας.

— Ἡέρα ἀπ' αὐτοὺς, ὅλοι οἱ ἄλλοι τὸ θεμεροῦν εἶδος μουσικῆς, μὲ μουσικὴ μονάχα ἄξια καὶ ἀκρόμη, ἀρκετοῖ τοῦ διαστρέβλωσαν τὸ νόημα, ὥστε, παράλληλα μὲ τὴν ἀνίπαρκτη μουσικὴ παιδεία στὸν τόπο μας, νὰ τὸ ἐκφυλίσουν καὶ νὰ τὸ κἀνουν καὶ αὐτό, μέσο γιὰ τὴν ἀποβλάκωσή μας.

— Εὐτυχῶς ὅμως, πού ὑπάρχουν, ἀκόμη, ὀρισμένοι ἀνθρωποὶ ἀγνοὶ πού τὸ διατηροῦν, γιὰτὶ ἂν ἔμεινε στὸς ἀρμόδιους αὐτοὶ, ξέρομε γιὰτὶ, προσπαθούν νὰ μᾶς παίρουν, πῶς εἶναι κάτι ξεπερασμένο καὶ, ὡς ἓνα βαθμὸ, κάτι ἔχουν καταφέρει, κἀνοντάς μας νὰ ξεχάσουμε πῶς εἶναι ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη νὰ βασιστομε σ' αὐτό. Γιὰτὶ γιὰ νὰ προχωρήσει κανεὶς μπρός, πρέπει πρῶτα νὰ γνωρίσει τὴς ρίζες του καὶ ἀπὸ ἐκεῖ νὰ ξεκινήσει.

Ἐμᾶς, ὅμως, μᾶς ἔχουν κάνει νὰ μᾶς δίσκων πού προθοῦν τὰ ἀπόβλητα εἰσοκῶρες τὰ χρυσοποικιλτα ἐξώφυλλα τῶν γραφικῶν ἐταιρειῶν. Βλέπετε ὁ πολιτικὸς...

ΤΟΥ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ

Ὁ Θεωδώρακης κάθονταν στὴ Ζάκυνθο στὴ ράχη παίρνε τὸ κυάλι καὶ τηράει, κατὰ τὸν κάμπο βλέπει τὸν κάμπο πράσινο καὶ τὰ βουὰ κίτρινα καὶ τὰ γιατάκια τῶν κλεφτῶν πολὺ σκοτεινισμένα τὸν πῆρε τὸ παράπονο καὶ ἀρχίησε νὰ κλαίει.
Κι' ὁ Μακρυγιάννης τὸν ρωτᾷ καὶ ὁ Μακρυγιάννης λέει:
«Τ' ἔχεις θρὲ Θεωδώρακη, μου καὶ χύνεις μαῦρα δάκρυα;»
«Γιάννη μου σὰν μὲ ρώτησες θὰ σοῦ τὸ μαρτυρήσω.
Γιάννη μου πᾶν τ' ἀδέρφια μου ὁ Γιάννης καὶ ὁ Νίκος»
σὰν τὰν ὁ Νίκος πονηρὸς τί χάλευε στὸν κάμπο πῆρε τὸ Γιάννη στὸ λαϊμό».

ΤΟΥ ΡΑΓΙΟΥ

Ἐσὺ σουν Ράγιο μ' φρόνιμος σ' ὅλα τὰ δικέτια τί χάλευες στὰ Τρίκαλα στὸ κάμπο καὶ στὰ Μετσόβια τὰ θαινὰ κατὰ μὲ τὰ κταυλιέτι,
Λάλησε κοῦκε μ' λάλησε λάλησε πῶς λαλοῦσες!
Τί νὰ λαλήσω τί νὰ πῶ καὶ τί νὰ μολογήσω;
Τρεῖς μέρες κἀνουν πόλεμο τρεῖς μέρες καὶ τρεῖς νύχτες δίχως φωμὶ δίχως κᾶνα ἱμνάτι
καὶ ὁ Ράγιος σὰν ἀγροίκεψε μὲ τὸ σπαθὶ στὸ χέρι κῶβει κεφάλια τούρκικα.

Τὰ ποιήματα αὐτὰ ἀρῆθηκαν ἀπὸ τὸ βιβλίον τοῦ Γ Καφταντζῆ «Τὰ δημοτικὰ τραγοῦδια τοῦ Ν. Σερρών».

Προτού δούμε τις επιτυχίες στην ελληνική γεωργία από την ένταξή μας στην ΕΟΚ πρέπει πρώτα να γνωρίσουμε την πολιτική της ΕΟΚ στον τομέα της αγροτικής οικονομίας, στον βαθμό που μας επιτρέπει ο χώρος.

Κοινή 'Αγροτική Πολιτική

Από τους βασικούς στόχους της κοινότητας για την γεωργία ήταν ο σχηματισμός μίας κοινής αγροτικής αγοράς. Αυτό επιδιώχθηκε κύρια από την Γαλλία, γιατί με την ανάπτυξη του καπιταλιστικού τρόπου παραγωγής στη γαλλική γεωργία και με την ολοένα επιταχυνόμενη ανάπτυξη του τραπεζιτικού και βιομηχανικού κεφαλαίου στην γεωργία είχαμε σαν έπικόλουθο την συγκέντρωση της γης και της παραγωγής μ' αποτέλεσμα την δημιουργία μεγάλων μονάδων. Η αναδιάρθρωση αυτή έφερε μείωση στο κόστος παραγωγής ανεβάζοντας την ακαθόριστη γεωργική παραγωγή στις αρχές της 10ετίας του '60, από 1.000 σε 1.500 εκατομμύρια νέα γαλλικά φράγκα. Αυτή όμως η πραγματικότητα σήμαινε ότι έπρεπε ένα μέρος της παραγωγής να εξαχθεί. Ένώ όμως τα προϊόντα της Γαλλίας ήταν πλήρως ανταγωνιστικά στις αγορές της Ε. Ο.Κ., βρέθηκαν σε δυσχερή θέση με τα προϊόντα των ΗΠΑ, Καναδά, Ν. Ζηλανδίας κλπ., με αποτέλεσμα οι επιδοτήσεις από τον προϋπολογισμό για την εξαγωγή των γεωργικών πλεονασμάτων να αυξάνονται με ιλιγγιώδεις ρυθμούς.

Η μόνη λύση, όπως φαίνεται και από τα παραπάνω, θα ήταν η εφαρμογή της πολιτικής για κοινή αγορά που θα ανάγκαζε από την μία τα μέλη — εταίρους να μειώσουν τις συναλλαγές τους με χώρες έξω απ' την ΕΟΚ, απ' την άλλη δέ, θα επέτρεπε στην Γαλλία να εξαγει όλα τα πλεονάσματα της και μάλιστα σε τιμές ανώτερες απ' αυτές της παγκόσμιας αγοράς.

Έτσι τον Δεκέμβριο του 1961 με Γενάρη 1962 υπογράφηκε στις Βρυξέλλες συμφωνία που έβαζε τη βάση για μία κοινή αγροτική πολιτική (ΚΑΠ). Τα κύρια σημεία της συμφωνίας ήταν:

α. Άρση όλων των περιορισμών στην έμπορία αγροτικών προϊόντων μέσα στην ΕΟΚ.

β. Δημιουργία ενιαίου συστήματος τιμών και έγγυθσεων.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ Ε.Ο.Κ.

γ. Κοινή έμπορική πολιτική απέναντι στις τρίτες χώρες.

Οι προσπάθειες όμως για ενιαίες τιμές σκόνταφταν πάνω στο διαφορετικό κόστος παραγωγής που είχαν μεταξύ τους οι χώρες λόγω της διαφορετικής αγροτικής πολιτικής, των διαφορετικών κλιματολογικών συνθηκών, της παραγωγικότητας κλπ. σε κάθε χώρα.

Με το σύστημα που επικρατεί σήμερα οι τιμές καθορίζονται κάθε χρόνο σε συνεδρίαση του συμβουλίου ύπουργών.

Σύμφωνα με τις αποφάσεις αυτές:

α. Διαχωρίζονται οι τιμές της Ε. Ο.Κ. από τις παγκόσμιες με την βοήθεια προστατευτικών μέτρων (οι τιμές της ΕΟΚ είναι ανώτερες των παγκόσμιων λόγω της διαφοράς κόστους).

β. Παίρνονται μέτρα που αποσκοπούν στον περιορισμό της διαθέσεως μεγάλων ποσοτήτων προϊόντων στις αγορές.

γ. Θεσπίζει κίνητρα για την διάθεση των πλεονασμάτων της ΕΟΚ (κυρίως Γαλλικών) σε τρίτες χώρες, γεγονός που προξενεί νέα προβλήματα, λόγω των μεγάλων επιδοτήσεων που αναγκάζεται να κάνει η ΕΟΚ.

Αυτός όμως ο διακανονισμός δεν σημαίνει ότι οι αντιθέσεις υποχώρησαν.

Το αντίθετο αυτές οξύνθηκαν παραπέρα με την είσοδο στην κοινότητα από το 1973 και της Μ. Βρετανίας, 'Ιρλανδίας και Δανίας. Έτσι η ΟΔΓ ενδιαφέρεται για αύξηση των τιμών των λαχανικών, ή Γαλλία για αύξηση των τιμών των κρεάτων, ενώ η Μ. Βρετανία για όσο το δυνατό χαμηλότερες τιμές

στα αγροτικά προϊόντα λόγω των δικών της, που είναι σχετικά χαμηλές.

Ταμείο Ευρωπαϊκής 'Αγροτικής Καθοδήγησης και Έγγυθσης (ΦΕΟΓΚΑ)

Σύμφωνα με όσα αναπτύξαμε οι προσπάθειες επίτευξης μίας κοινής αγροτικής πολιτικής απαιτούν για την υλοποίησή τους μεγάλες πιστοδοτικές δαπάνες και κατά συνέπεια την ύπαρξη ενός υπερεθνικού μηχανισμού μέσα στην κοινότητα. Την ανάγκη αυτή κάλυψε η ίδρυση του ΦΕΟΓΚΑ το 1962.

Ο ΦΕΟΓΚΑ από οργανωτική άποψη έχει δύο βασικά τμήματα:

α. Τ μ ή μ α Έ γ γ υ ή σ ε ω ν: Καλύπτει το 91,5% των πιστώσεων και αποβλέπει στην στήριξη των τιμών και των αγορών των αγροτικών προϊόντων.

β. Τ μ ή μ α Π ρ ο σ α ν α τ ο λ ι σ μ ο υ: που καλύπτει το 8,5% των πιστώσεων και αποβλέπει στην αλλαγή της διάρθρωσης του αγροτικού τομέα, δηλ. την προσαρμογή της γεωργίας των χωρών — μελών στις απαιτήσεις της κοινότητας.

Ο ΦΕΟΓΚΑ έγινε πόλος αντιθέτων συμφερόντων των κρατών — μελών.

Έτσι π.χ. η Γαλλία ήθελε την επιδότηση των εξαγωγών της, ή 'Ιταλία επιδότηση των αγορών λαχανικών, φρούτων και λαδιών, ή 'Ολλανδία βοήθεια για την κτηνοτροφία της. Οι προθέσεις αυτές των επί μέρους χωρών καθόρισαν και την πορεία εξέλιξης του ταμείου, πορεία εξυπηρέτησης του

ισχυροτέρου έταίρου σέ βάρος του άδυνάτου.

Οί δαπάνες για την ύλοποίηση της Κ.Α.Π. αναλωθούν από τις κοινές πηγές της ΕΟΚ, δηλ. όλοι οί άνταποδοτικοί δασμοί της κοινότητας στα άγροτικά προϊόντα θα διοχετεύονται στο κοινό ταμείο. Στην πράξη αυτό σημαίνει ότι τό μερίδιο χωρών όπως ή ΟΔΓ, ή Όλλανδία, ή Μ. Βρετανία (και προφανώς και ή Έλλάδα) πού έχουν αυξανόμενο όγκο εισαγωγών άγροτικών προϊόντων θα αυξάνεται συνεχώς, ενώ της Γαλλίας, σέ σχέση μ' αυτές τις χώρες, θα μειώνεται. Άναμφισβήτητα λοιπόν είναι δυσανάλογες οί προσφορές των μελών πρὸς όφελος της Γαλλίας, γεγονός πού σημαίνει ότι κάθε άλλο παρά δόθηκε τελική λύση στο πρόβλημα. Άπό τό πιό πάνω άκόμη φαίνεται κατά πόσο θα ώφεληθεί άπό τό ταμείο της ΕΟΚ ή άγροτική μας οικονομία.

Ή Άγροτική μας Οικονομία και ή Ε.Ο.Κ.

Με την ανάπτυξη του καπιταλισμού στη χώρα μας και την επέκτασή του και στο χωριό, με την βαθμιαία συγκεντροποίηση της γης την εκμηχάνιση και έντατικοποίηση των καλλιεργειών, συντελούνται σημαντικές αλλαγές στον όγκο και την σύνθεση της άγροτιάς, συγχρόνως δέ αυξάνεται και ή διείσδυση του μονοπωλιακού κεφαλαίου στην άγροτική μας οικονομία, με άποτέλεσμα την πιό μεγάλη εκμετάλλευση των άγροτών μας άπ' αυτό.

Άν ή πορεία αυτή λόγω των διμορφιών της Έλληνικής οικονομίας συντελούνταν με βραδείς ρυθμούς, με την ένταξη της χώρας μας στην ΕΟΚ θα επιταχυνθεί, με άποτέλεσμα την παραπέρα διείσδυση του ξένου κεφαλαίου τις συνέπειες της οποίας θα τις πληρώσει και πάλι ή άγροτιά μας.

Και αυτό θα γίνει, κύρια, διότι ό ΕΛΛΗΝΑΣ ΑΓΡΟΤΗΣ ΔΕΝ Θ' ΑΝΤΕΞΕΙ ΣΤΟΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟ των δυτικοευρωπαϊκών άγροτικών προϊόντων, λόγω των διαρθρωτικών άδυναμιών πού υπάρχουν στην άγροτική μας οικονομία:

Πρώτα — πρώτα γιατί ή γεωργία μας, παρά τις αλλαγές πού σημειώθηκαν, στηρίζεται κυρίως στα πατροπαράδοτα προϊόντα και παραμένει στάσιμη και καθυστερημένη

σέ σύγκριση μ' αυτήν των χωρών της ΕΟΚ.

Έτσι, ενώ άποσχολεϊ γύρω στα 28—30% του ένεργού δυναμικού της χώρας, συνεισφέρει μόνον τό 16—17% του άκαθάριστου έθνικού εισοδήματος.

Ή χρήση λιπασμάτων, ή εκμηχάνιση της παραγωγής, ή μη ύπαρξη εκπαίδευσης και ανάπτυξης ντόπιας εφαρμοσμένης έρευνας, ό μικρός γεωργικός κλήρος σέ σχέση μ' αυτόν της ΕΟΚ, ή σχέση κτηνοτροφικής πρὸς φυτική παραγωγή (3:1 στην ΕΟΚ, 1:3 σ' έμάς) είναι όρισμένα βασικά στοιχεία πού μας καθιστούν θέβαιους γι' αυτήν την εξέλιξη.

Για την γρηγορότερη όμως διείσδυση του ξένου κεφαλαίου στην άγροτική μας οικονομία, και συνεπώς την μεγαλύτερη εκμετάλλευση της άγροτιάς μας, έπρεπε να επιχειρηθεί μία δομική αναδιάρθρωση στην Έλληνική γεωργία στα πλαίσια της «Κοινής άγροτικής πολιτικής».

Ή αναδιόρθωση αυτή συνίσταται στην διαδικασία μετατροπής της άγροτικής οικονομίας μας σέ συμπληρωματική της ΕΟΚ και στην επιτάχυνση του ξεκληρισματος της άγροτιάς μας. Όλοι αυτοί οί στόχοι θα επιτευχθούν κατά την διάρκεια της ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ.

Πώς όμως, και με ποιό τρόπο θα γίνουν πράξη οί πιό πάνω στόχοι:

ΠΡΩΤΟ, διατηρήθηκε για μία 5ετία (για τά περισσότερα άγροτικά προϊόντα) και για μία 7ετία για τά φρέσκα και κονσερβοποιημένα ροδάκινα, τή ντομάτα και τό ντοματοπολτό, όλο τό φάσμα των διακρίσεων και προστατευτικών μέτρων, όπως είναι: οί άντισταθμιστικές εισφορές, οί ποσοτώσεις και οί «ρήτρες διασφάλισης» (τό δικαίωμα της ΕΟΚ ν' άπαγορεύει την όλική ή μερική εξαγωγή έλληνικών άγροτικών προϊόντων). Όλα αυτά τά μέτρα έχουν για σκοπό, άπό την μία μεριά να προστατέψουν την κοινοτική άγροτική παραγωγή και άπό την άλλη να αποθαρρύνουν την αντίστοιχη άγροτική παραγωγή.

ΔΕΥΤΕΡΟ κατά την μεταβατική περίοδο, οί χώρες της ΕΟΚ θα πάρουν όλα τά μέτρα, πού θα τείνουν στον άκόμα μεγαλύτερο εκσυγχρονισμό της δικής τους παραγωγής, καθιστώντας την πιό άνταγωνιστική σέ σύγκριση με τή δική μας.

ΤΡΙΤΟ, με την κατάργηση όλων των δασμών και γενικά όλόκληρου του προστατευτικού συστήματος της χώρας μας, πού προστάτευε ως τώρα (όπως την προστάτευε) την έλληνική παραγωγή.

Τό άποτέλεσμα της κατάρριψης του προστατευτικού τείχους θα είναι ή μαζική εισβολή κοινοτικών άγροτικών προϊόντων στην άγορά μας, καθώς και άγροτικών προϊόντων από εκείνες τις χώρες, με τις όποιες ή ΕΟΚ έχει ύπογράψει τις λεγόμενες προτιμψιακές συμφωνίες (μειωμένοι δασμοί, φόροι κ.λ. π.).

ΤΕΤΑΡΤΟ ή μεταβατική περίοδο επιβλήθηκε άπό τά κοιναγορικά μονοπώλια με σκοπό να μην ανάλαβει καμιά οικονομική επιβάρυνση ό πριυπολογισμός της ΕΟΚ για να επιχορηγήσει την άγροτική οικονομία μας με όρισμένα κονδύλια, ή τουλάχιστον να ελαφρύνει τό βάρος του προϋπολογισμού της.

ΠΕΜΠΤΟ, παράλληλα μ' αυτά ή έλληνική πλευρά ανέλαβε ύποχρεώσεις για σταδιακή κατάργηση της πάσης μορφής επιδοτήσεων σέ συνάρτηση με τό πάγωμα των τιμών των προϊόντων μας. Στα πλαίσια αυτά ήδη ή κυβέρνηση έκοψε τις επιδοτήσεις για ζωτροφές και λιπάσματα.

Οί Κοινωνικο - οικονομικές συνέπειες άπό την ένταξη

Άπό την πιό πάνω άνάλυση, πού προσπαθήσαμε να κάνουμε, φαίνεται ότι οί συνέπειες θα είναι όλέθριες, για την άγροτιά. Συγκεκριμένα μπορούμε να αναφερθούμε σ' αυτές:

Α. Περιορισμός ή και κατάργηση της παραγωγής δυναμικών άγροτικών προϊόντων (ώστε ή παραγωγή τους να μην έρχεται σέ αντίθεση με τά συμφέροντα των δυνατών γεωργικά παραγωγικών χωρών της ΕΟΚ π.χ. Γαλλίας, Ιταλίας...).

Β. Όξυνση του προβλήματος διάθεσης της παραγωγής:

Για να εξετάσουμε καλύτερα τό πρόβλημα αυτό θα πρέπει να λάβουμε ύπ' όψιν μας ότι:

— Ή κοινή άγορά είναι αυτάρκης σέ σημαντικό βαθμό σέ γεωργικά προϊόντα.

—Οί ύποχρεώσεις πού έχει ανάλαβει με τις προτιμψιακές συμφωνίες, για άπορόφηση όμοειδών προϊόντων με τά δικά μας.

—Ή ένταξη στην ΕΟΚ, μέσα στα ΣΥΝΕΧΕΙΑ στή σελ. 18

8 ΧΡΟΝΙΑ ΙΝΚΑ

Πέρασαν οκτώ χρόνια από την ημέρα που 20 άνθρωποι το 1971 ίδρυσαν το Ίνστιτούτο προστασίας καταναλωτών (ΙΝ.ΚΑ) και πλήρωσαν την ενέργειά τους αυτή με φυλακίσεις, διωγμούς και βασανιστήρια από τη δικτατορία. Από το 1971 μέχρι το '74 δύσκολα μπορούσε να λειτουργήσει το ΙΝΚΑ και εξέδιδε παράνομα δελτία τύπου για την ενημέρωση των καταναλωτών. Μετά τη μεταπολίτευση όμως τα πράγματα ήταν διαφορετικά. Αμέσως αυξήθηκε ο αριθμός των μελών και σήμερα είναι γύρω στις 9000 μέλη. Λόγω του ότι δεν είχε τη βοήθεια του τύπου και της τηλεόρασης μπόρεσε και λειτουργήσει το Ίνστιτούτο έντυπα τα «καταναλωτικά θέματα», το περιοδικό που καλύπτει το κίνημα των καταναλωτών και μπόρεσε με αυτό το τρόπο να δώσει στους ανθρώπους την ενημέρωση μέσω αυτού του περιοδικού.

Το ΙΝ.ΚΑ είναι μέλος στο Διεθνή οργανισμό για την προστασία του καταναλωτή σ' όλο το κόσμο. Μέσα σ' αυτή τη δράση είναι τα Ίνστιτούτα εκείνα που δείχναν την σωστή επί σειρά ετών σχέση καταναλωτών εμπόρων και εν γένει της αγοράς.

Είναι τιμή για το ΙΝ.ΚΑ να μπορεί να έχει μία συμμετοχή τέτοια διότι, μας δίνει την διεθνή ενημέρωση, την δυνατότητα επικοινωνίας σε επίπεδο συνεδρίων και μας δίνει ακόμη περισσότερο την πληροφόρηση για τους Έλληνες καταναλωτές μπορούμε και παίρνουμε διάφορα στοιχεία τα οποία διοχετεύουμε στην ελληνική αγορά.

Το ΙΝ.ΚΑ σαν ο εκφραστής φορέας του κινήματος των καταναλωτών στο τόπο μας καλύπτει όλο σχεδόν το χώρο που δημιουργείται από τη σύμφωνη αντίθεση ανάμεσα στην παραγωγή, τη διανομή και το εμπόριο από τη μία και την κατανάλωση από την άλλη. Έγκραταλείποντας από το ξεκίνημά του τους υποκριτικούς και ανύπαρκτους θρους «υπερκομματικό» ή «απολίτικο» το ΙΝ.ΚΑ διακήρυξε ότι είναι διακομματικός φορέας με την έννοια ότι συνεργάζεται με όλα τα κόμματα και απαρτίζεται από στελέχη μέλη, οπαδούς

ή και μόνο ψηφοφόρους όλων των πολιτικών κομματικών φορέων. Μόνη εξαίρεση αυτής του της επιλογής

Τό Δ.Σ. του συλλόγου

πληροφορείτά μέλη του

ότι κατά την διάρκεια

των Χριστουγέννων θα

γίνη η έτησια έκλογικο-

απολογιστική συνέλευ-

ση και η έκλογή του και-

νούργιου Δ.Σ.. Ή παρου-

σία όλων των μελών του

συλλόγου είναι απαραί-

τητη.

Γιά την ακριβή ημερο-

μηνία τά μέλη μπορούν

τά γραφεία του συλλό-

γου:

**Π. Τσαλδάρη 13
ΣΕΡΡΕΣ**

είναι οι πολιτικές οργανώσεις και τα κόμματα που εκφράζουν και προωθούν αδερφές και συγγενείς θέσεις και επιδιιώξεις με τις αντίστοιχες της 7χρονης δικτατορίας από την οποία το ΙΝ.ΚΑ και τα στελέχη του είχαν γενναίο μερίδιο των διώξεων, φυλακίσεων και βασανισμών από το σύνολο όσων υπέστη ο Έλληνας λαός και οι δημοκρατικές οργανώσεις του.

Η σύμφωνη αντίθεση ανάμεσα στην παραγωγή και στην κατανάλωση βρίσκει πολύ συχνά τα ίδια άτομα να έχουν συμφέροντα και προβλήματα και στις δύο πλευρές. Οι περισσότεροι καταναλωτές μπόρει να συμφωνούν με τις θέσεις του ΙΝ.ΚΑ σ' όλους τους άλλους τομείς εκτός από τον τομέα της δικής τους δουλειάς.

Η επίλυση αυτής της αντίθεσης στα πλαίσια του ΙΝ.ΚΑ είναι διαταξική με σημείο αναφοράς τα ταξικά συμφέροντα με τα οποία ο καθένας ταυτίζεται. Τα συμφέροντα αυτά σίγουρα αντικαθρεφτίζονται σε κάθε μαζικό δημοκρατικό φορέα που απαρτίζεται από συνειδητοποιημένους πολίτες.

Οι θέσεις που κατά καιρούς εκφράζει το ΙΝ.ΚΑ αποτελούν τη συνισταμένη της ταξικής σύγκρουσης στα διάφορα όργανά του.

Έτσι ακρογωνιαίος λίθος της πολιτικής του ΙΝ.ΚΑ είναι η διαφύλαξη της ενότητας του καταναλωτικού κινήματος. Παράλληλα όμως με σχολαστική προσοχή αποφεύγεται η ύποταξη των συμφερόντων της μεγαλύτερης πλειοψηφίας των καταναλωτών. Γι' αυτό το λόγο το ΙΝ.ΚΑ δεν συνεργάζεται με φορείς που με αντιδημοκρατικές και γραφειοκρατικές διατάξεις στα καταστατικά τους και κύρια με τη μη επιδίωξη έγγραφης μελών λειτουργιών σαν κλειστές λέσχες. Το ΙΝ.ΚΑ είναι ένα ανοικτό μαζικό κίνημα και πρέπει όλοι οι συνειδητοποιημένοι καταναλωτές να το πλαισιώσουν για την καλύτερη ενημέρωση και προστασία του κοινού αλλά και του έαυτού τους.

17 ΝΟΕΜΒΡΗ 1973. Μιά ήμερομηνία σταθμός στην ιστορία του τόπου μας. Μιά ήμερομηνία που όσα χρόνια κι αν περάσουν, θα υπάρχει, για να μας θυμίζει την λαϊκή εξέγερση του Πολυτεχνείου. Ένα όρθημα στην ιστορία του λαϊκού μας κινήματος, αξία συνέχεια των δημοκρατικών παραδόσεων του λαού μας, των αγώνων του στην Επανάσταση του 1821, την εθνική αντίσταση του 1940—44 ενάντια στον χιτλερικό φασισμό, των αγώνων ενάντια στην ανοιχτή επέμβαση των αγγλοαμερικάνων, ενάντια στην ξένη εξάρτηση και την ντόπια ολιγαρχία.

Η σημασία της Νοεμβριανής Επανάστασης — γιατί ήταν μία επανάσταση στο ακέραιο νόημα, που έχει ή θαύρη αυτή λέξη — είναι πολύ απλή. Πρωταρχικά βρίσκεται στο ότι αποτέλεσε το άποκορύφωμα της ανεργητικής αντίθεσης και αντίστασης του λαού μας, με πρωτοπορία την φοιτητική και εργαζόμενη νεολαία στο καθεστώς της στρατιωτικής δικτατορίας και τις ξένες και ντόπιες δυνάμεις που αυτή εκφράζε. Ταυτό-

Έλλάδα, όταν βρεθείς άεσφνα όρθη κι ήλιοκαμμένη μπροστά στο μαρμάρινο εκείνο κέρι που θα κηδεμονέψει τους αιώνες θυμύσου του. Λάχιστον εκείνο τó παιδι που καταμόναχο, μέσ' στην όργη του πόντου προπαθούσε να ουλλαβίσει την ανυπέροβλητη όμορφιά τής όμορφιάς σου. Και ρίξε μιá πέτρα στον όμφαλό τής θάλασσας, ένα διαμάντι στη δικαιοσύνη του ήλιου.

Γ. ΡΙΤΣΟΣ

17 ΝΟΕΜΒΡΗ 1973

χρονα όμως ανέτρεψε τὰ σχέδια του δικτάτορα Παπαδόπουλου και των άφεντικών του για συνέχιση τής δικτατορίας με άλλη μορφή στα πλαίσια τής πολιτικής τής «όμαλοποίησης» και «φιλελευθεροποίησης» του δικτατορικού καθεστώτος.

Παράλληλα ή εξέγερση του Πολυτεχνείου ανάγκασε τὰ ξένα και ντόπια στηρίγματα τής δικτατορίας να επανέλθουν με την Χούντα του Ιωαννίδη στις πηγές του καθεστώτος τής 21ης Απρίλη. Γεγονός που έκανε τó καθεστώς τής στρατιωτικής δικτατορίας περισσότερο άνελαστικό και άνημπορο να ξεπεράσει τις αντιφάσεις του. Και από αυτή την άποψη ή λαϊκή εξέγερση του Νοέμβρη αποτέλεσε τόν άποφασιστικότερο παράγοντα που δδήγησε στην κατάρρευση τής δικτατορίας.

Θά χρειασθεί όμως να αναφερθούμε πολύ σύντομα στα αίτια που έγκαιρα ταστάθηκε ή στρατιωτική δικτατορία και στη σύνθετη διαδικασία που δδήγησε στην λαϊκή εξέγερση.

Σε γενικές γραμμές οι θαθύτεροι λόγοι έπιβολής τής δικτατορίας ήταν: ή ανάγκη δραστηκής αντιμετώ-

πισης του — παρά τις διάφορες άδυναμίες του — έπικίνδυνα άναπτυσσόμενου λαϊκού μαζικού κινήματος.

Η έπιτακτική ανάγκη του κατεστημένου να ξεπεράσει την κρίση τής έλληνικής κοινωνίας με την έφαρμολγή μιás πολιτικής θεσμικών άλλαγών στην κατεύθυνση τής κρατικομονοπωλιακής ανάπτυξης με παράλληλο δικαίωμα του καθεστώτος τής εξάρτησης. Ανάγκη που την καθιστούμε επείγουσα ή φθορά των πιό σίγουρων πολιτικών εκπροσωπήσεων του κατεστημένου. Κατάσταση που ήπαιτούσε, για να περάσει αυτή ή πολιτική, την χρησιμοποίηση ίσχυρών καταπιεστικών — κατασταλτικών μεθόδων και μέτρων που θα απέκλειαν κάθε δυνατότητα αντίδρασης από την πλευρά του λαϊκού κινήματος.

Η κρίσιμη κατάσταση στο ευρύτερο άκρο τής Ν.Α. Μεσογείου και Μ. Ανατολής. Ένα όμως βασικό στοιχείο, που έδρασε καταλυτικά, ήταν ή δξυνη του ταξικού άγώνα λόγω τής συνεχιστικής άμφισβήτησης από λαϊκές μάζες των συμπερόνων του άμερικάνικου ήμπε-

ριαλισμού καθώς και τής έσωτερικής αντίδρασης. Η δξυνη αυτή του ταξικού άγώνα είχε σαν άποτέλεσμα να διαμορφώνεται μιá διαρκής πολιτικοκοινωνική αστάθεια που παρά τις σοβαρές άδυναμίες των προσδευτικών φορέων, ύπονόμειε όλο και περισσότερο τούς θεσμούς και τις δομές κυριαρχίας του κατεστημένου.

Έτσι ή στρατιωτική δικτατορία, σαν μορφή έξουσίας εκφράζε, περιφρουρούσε και μεγάλωνε τὰ συμφέροντα του άμερικανονατοικού ήμπεριαλισμού, των ξένων και ντόπιων μονοπωλίων, δηλαδή εκείνων άκριδώς των δυνάμεων που τή γέννησαν και τή στήριξαν.

Στό διάστημα που μεσολάβησε από την έπιβολή τής δικτατορίας μέχρι την λαϊκή εξέγερση του Νοέμβρη, όχι μόνο δέν είχαμε άμβλυση ή εξαφάνιση των έσωτερικών και έξωτερικών αιτίων που επέβαλλαν την δικτατορία, αλλά αντίθετα δξυνσί τους.

Παρά όμως την έντονη και συστηματική έκστρατεία για έκφοβισμό των εργαζομένων και τής νεο-

λαϊκής ή τις προσπάθειες της χούντας για να διασπάσει τον εργαζόμενο λαό (π.χ. παροχή καλύτερων όρων εργασίας στους εργαζόμενους στον δημόσιο τομέα, για να διαμορφώσει εθνικό μας αὐτὴν κοινωνικό στρώμα) ὁ λαός μας ἐνωμένος μὲ ἐπικεφαλῆς τὴν νεολαία ἀντέδρασε στὴν δικτατορία (παλλαϊκὸς συναγερμὸς στὴν κηδεία καὶ ἀργότερα στὸ μνημόσυνο τοῦ Γ. Παπανδρέου, στὴν κηδεία τοῦ Σεφέρη, φοιτητικὲς κινητοποιήσεις, κατάληψη Νομικῆς, μὲ ἀποκορύφωμα τὸ Πολυτεχνεῖο.

Ἡ κατάργησις στὶς ἀρχὲς Ἰουνίου τοῦ 1973 τοῦ πολιτεύματος τῆς «Βασιλευμένης Δημοκρατίας» καὶ ἡ ἀνακήρυξις τῆς «Προεδρικῆς Δημοκρατίας» ἦταν βασικά τὸ ἀποκορύφωμα τῆς διαμάχης ἀνάμεσα στὶς ομάδες τῆς κυρίαρχης τάξης καθὼς καὶ τῆς προσπάθειας τῆς κυρίαρχης τάξης, νὰ ξεπεραστῆ ἡ αὐξάνουσα λαϊκὴ ἀντίθεση καὶ τὰ συσσωρευμένα σοβαρὰ προβλήματα μὲ τὴν ὑλοποίησιν τῆς πολιτικῆς, πού θά βοηθοῦσε στὸ νὰ συνεχιστῆ ἡ δικτατορία μὲ ἄλλο πρόσωπο. Προσπάθεια πού ἀνατράπηκε χάρις στὴ λαϊκὴ ἐξέγερσις τοῦ Νοεμβρίου, πού παράλληλα διαμόρφωσε καὶ ἐκείνες τὶς συνθήκες πού ἔπαιξαν τὸν ἀποφασιστικότερο ρόλο στὴν διαδικασίαν κατάρρευσης τῆς στρατιωτικῆς δικτατορίας.

Ἡ λαϊκὴ ἐξέγερσις ἐπομένως τοῦ Νοεμβρίου δὲν γεννήθηκε ξαφνικά. Ἦταν τὸ ἀποτέλεσμα μιᾶς σειράς παραγόντων πού ἐκδηλώθηκαν συσσωρευτικά στὴ διαδικασία τῆς πολιτικῆς τῆς «ὀμιλοποίησης» τῆς δικτατορίας.

Ἐμπροσθοφυλακὴ τοῦ λαϊκοῦ ξεσηκώματος ἦταν οἱ φοιτητὲς πού τὴν 14 Νοεμβρίου καταλάβανε τὸ Πολυτεχνεῖο. Συγκεντρώθηκαν τὴν πρώτη μέρα (13 Νοεμβρίου) γιὰ νὰ ἀντισταθῶν στὰ μέτρα τῆς «κυβέρνησης» Μαρκεζίνου πού ἀναβάλλανε τὸ χρόνο ἐκλογῶν στὰ ΑΕΙ καὶ ἐπιβάλλανε σὰν ὑπεύθυνους γιὰ τὴ διεξαγωγή τους διορισμένους «ἄριστους» φοιτητὲς. Συγκεντρώθηκαν γιὰ νὰ διεκδικήσουν τὶς ἀκαδημαϊκὲς τους ἐλευθερίες. Ἀλλὰ οἱ ἀκαδημαϊκὲς ἐλευθερίες εἶναι πολὺ στενὰ δεμένες μὲ τὶς πολιτικὲς ἐλευθερίες. Ἔτσι μὲσα σὲ λίγη ὥρα τὰ αἰτήματα τῶν φοιτητῶν ἔγιναν γενικότερα καὶ σοσιαλιστικότερα. Ὁ ἀγῶνας τους ἔγινε πολιτικὸς, ἔγινε μιὰ ἐθνικὴ ἐξέγερσις κατὰ τῆς τυραννικῆς δικτατορίας.

Στὸ μεταξύ τῆ προσπάθεια τῆς ἀστυνομίας νὰ διαλύσει τοὺς συγκεντρωμένους, ὥστε νὰ κατασταλεῖ τὴν ἀ-

φειτηρία τῆς ἡ δυναμικὴ αὐτὴ πρωτοβουλία, ἀποτυγχάνει. Νέοι φοιτητὲς προστίθενται στοὺς ἤδη συγκεντρωμένους. Κόσμος ἀρχίζει νὰ μαζεύεται γύρω ἀπὸ τὸ Πολυτεχνεῖο. Ἡ συγχομιστικὴ πορεία πρὸς τὴν λαϊκὴ ἐξέγερσις ἀρχίζει.

Τὸ νέο στοιχεῖο στὴν ἀνάπτυξη τοῦ ἀντιδικτατορικοῦ ἀγῶνα, ἦταν ἡ ἐνότητα τῶν φοιτητῶν μὲ τοὺς ἐργάτες καὶ ἀγρότες, ἡ σύσσωμη συμπαράστασις ὅλου τοῦ λαοῦ τῆς Ἀθήνας. Ἰδιαίτερη σημασία ἔχει ἡ ὀργανωμένη ἀπόδοσις τοῦ λαοῦ τῶν Μεγάρων στὸ Πολυτεχνεῖο. Ἦταν γιὰ πρώτη φορά πού ἡ ἐργατικὴ τάξις ἔκανε τόσο ἐντονη τὴν παρουσίαν τῆς στὴν ἀντιδικτατορικὴ πάλη καὶ γι' αὐτὸ ὁ Νοέμβριος παίρνει ἰδιαίτερη βαρύτητα. Τὸ κατέδασιμα καὶ ἡ ἐνεργητικὴ συμμετοχὴ στὸν ἀγῶνα πρωτοπόρων ἐργατῶν καὶ εργαζομένων ἐνίσχυσε ἀποφασιστικά τὴν κατάληψιν. Τῆς ἔδωσε μιὰν ἄλλη ποιότητα καὶ συγκεκριμένα τὴ δυνατότητα νὰ μετατραπῆ ἀπὸ φοιτητικὴ σὲ λαϊκὴ καὶ νὰ ἀποκτήσῃ ἔτσι προχωρημένη ἐπαναστατικὴ διάστασις. Παράλληλα μὲ τὴν ἐνεργητικὴ καὶ δραστήρια συμμετοχὴ τους οἱ ἐργάτες συνέβαλαν ἀποφασιστικά στὸ νὰ γίνῃ κατανοητὸ καὶ νὰ προβληθῆ ὅτι ὁ ἀγῶνας κατὰ τῆς στρατιωτικῆς δικτατορίας ἦταν ταυτόχρονα καὶ ἀγῶνας γιὰ τὴν συντριβὴ τῶν δυνάμεων πού τὴ γέννησαν καὶ τὴν στήριξαν τοῦ ΜΕΓΑΛΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ καὶ τῆς ΕΕΝΗΣ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ.

Σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο καλὸ θὰ ἦταν νὰ γίνῃ μιὰ παρένθεσις. Βλέπουμε τὸν ἀποφασιστικὸ ρόλο πού ἔπαιξε ἡ θέση τοῦ Πολυτεχνεῖου μέσα στὸ κέντρο τῆς Ἀθήνας καὶ ἂν θὰ μπορούσαν νὰ γίνουσι αὐτὰ τὰ γεγονότα, ἐφ' ὅσον τὸ Πολυτεχνεῖο ἦταν ἔξω ἀπὸ τὴν Ἀθήνα.

Βλέπουμε ἐπομένως τὸ πόσο βασικὸ εἶναι νὰ θροῖσεται ὁ τόπος σπουδῶν καὶ ἀπασχόλησης τῆς σπουδάζουσας νεολαίας μέσα στὴ γενικότερη ζωὴ καὶ δράσις τοῦ λαοῦ μιᾶς πόλης. Κάτι πού ἡ κυβερνήσις τῆς Ν. Δημοκρατίας ἔχει καταλάθει καὶ μεταφέρει ὅσες σχολὲς μπορεῖ ἔξω ἀπὸ τὶς πόλεις ἔτσι ὥστε νὰ τὶς ἀποκόψει ὅσο γίνεται ἀπὸ τὸ λαϊκὸ κίνημα.

Ἡ δύναμις, ὁ χαρακτήρας, ἡ ποιότητα καὶ οἱ προσανατολισμοὶ τῆς δυναμικῆς αὐτῆς ἀντιστασιακῆς ἐκδήλωσις ἐκφράστηκαν παραστατικὰ στὰ συνθήματα, πού διαρκῶς ἐξελάσσονταν ἀπὸ τὸ μερικότερο στὸ γενικότερο θαθμὸ, πού κλιμακωνόταν καὶ ὀρμητικὰ μέσα ἀπὸ προχωρημένες πολιτικὲς καὶ ὀργανωτικὲς διαδικασίες

ἡ ἴδια ἐξέγερσις. Τὰ συνθήματα αὐτὰ ἐκφράζαν ὅλο καὶ πὺρ πολὺ τὴν ἀγωνιστικὴν διάθεσιν τῆς ριζοσπαστικοποίησης, τὴν πολιτικὴν ὀρμητικότητα καὶ τὸ θαθὺ μῆκος τῶν λαϊκῶν μαζῶν κατὰ τῆς δικτατορίας καὶ τῶν στεινυγμάτων τους. Καθὼς καὶ τὴ θέλγησι καὶ ἀπόφασιν νὰ παλαίψουσι γιὰ τὴν συντριβὴ τους.

Παραθέτουμε τὰ βασικότερα συνθήματα πού ρίχτηκαν ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ τῆς κατάληψης μέχρι τὴν αἰματηρὴν καταστολὴν τῆς ἐξέγερσις, γιὰτὶ σ' αὐτὰ ἐκφράζεται χαρακτηριστικὰ τὸ πολιτικὸ πλαίσιο καὶ ὁ θαθμὸς συμμετοχῆς τῶν λαϊκῶν μαζῶν στὴ μάχην τοῦ Πολυτεχνεῖου. Τὰ συνθήματα αὐτὰ ἦταν: «Φοιτ. Παίδεια. Ἐλευθερία». «Κάτω ἡ χούντα». «Ἐξω οἱ Ἀμερικάνοι». «Ἐξω ἀπὸ τὸ ΝΑΤΟ». «Λαεὶ πεινάς, γιὰτὶ τοὺς προσκηνάς». «20% γιὰ τὴν παιδείαν». «Κάτω ὁ Παπαδόπουλος». «Ἐνας εἶναι ὁ ἀρχηγὸς ὁ κυρίαρχος λαός». «Δημοκρατία». «Ἡ Ἑλλάδα στοὺς Ἕλληνας». «Ἐργάτες — ἀγρότες — φοιτητὲς». «Θάνατος στὸ φασισμό». «Ἐπιμερόναι λευτεριά». «Ἐπανάστασις λαεὶ» καὶ ἄλλα πολλὰ.

Τὰ μηνύματα τοῦ Πολυτεχνεῖου ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ θὰ ἀρχίσουσι νὰ διακινουνοῦνται μὲ πολλοὺς τρόπους. Μὲ μεγάφωνα καὶ τηλεδῶρες, μὲ προκηρῶσεις χειρόγραφες καὶ πολυγραφημένες. Συνθήματα γράφονται: στὰ ὀχήματα πού περνοῦν ἔξω ἀπὸ τὸ πολυτεχνεῖο καὶ ἔτσι μεταφέρονται μακρὰ.

Ἀλλὰ βασικότερο ρόλο ἔπαιξε ὁ ποιητὸς τοῦ πολυτεχνεῖου. Ἀξίζει νὰ σταθῶμε λίγο σ' αὐτόν, γιὰτὶ ἦταν ἕνα ἀπὸ τὰ κύρια στοιχεῖα τοῦ ἀγῶνα. Τὸ σῆμα τοῦ ποιητοῦ ἦταν: «Ἐδῶ Πολυτεχνεῖο, ἐδῶ Πολυτεχνεῖο, σὰς μιὰ ὁ σταθμὸς τῶν ἐλευθεριῶν ἀγωνιζόμενων φοιτητῶν, τῶν ἐλευθεριῶν ἀγωνιζόμενων Ἑλλήνων». Καὶ ἦταν αὐτὸ τὸ μῆμα ἕνα μεγάλο προσκλητήριον γιὰ ὅσους τὸ ἀκούγαν. Μ' αὐτὸ ξεσηκώθηκαν οἱ Ἀθηναῖοι καὶ τρέχαν γιὰ συμπαράστασις καὶ συμμετοχὴ στὸν ἀγῶνα. Ὁ ποιητὸς πληροφοροῦσε τὸν κόσμον γιὰ τὸ τί γίνεται, παρ' ὅλες τὶς προσπάθειες τῆς δικτατορίας νὰ μὴν ἀκούγεται, κάνοντας παράσιτα. «Πῶς μπορεῖτε νὰ κοιμᾶστε ἀπόψε, τὴ στιγμὴ πού τὰ παιδιὰ σας σκοτώνονται!» ἔλεγε ὁ ἐκφωνητὴς λίγο μετὰ τὰ μεσάνυχτα τῆς Παρασκευῆς. Ἦταν ἡ μοναδικὴ φορά στὰ 6 χρόνια τῆς δικτατορίας πού ἀκούστηκε ἡ ἐλευθερὴ φωνὴ τοῦ λαοῦ μας.

Κλείσαν 6 χρόνια ἀπὸ τὴν ἡρωϊ-

ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΟΥ ΜΑΡΞ

Στή συνέχεια τής προσπάθειάς μας θά δώσουμε μία έκτενέστερη παρουσίαση τών κυριώτερων αντιλήψεως τής μαρξιστικής κοσμοθεωρίας.

α) 'Ο φιλοσοφικός υλισμός

'Ο Μάρξ, από τό 1844 - 1845 πού αποκρυσταλλώθηκαν οί απόψεις του, ήταν υλιστής καί μάλιστα οπαδός του Λ. Φούερμπαχ. 'Ο Μάρξ, έβλεπε τήν κοσμοιστορική σημασία του Φούερμπαχ, πού άφησε εποχή ακριβώς στήν αποφασιστική του ρήξη μέ τόν ιδεαλισμό του Χέγκελ «γιά τόν Χέγκελ - έγραφε ο Μάρξ - ή εξέλιξη τής νόησης, πού μέ τό όνομα ιδέα, τό μετατρέπει μάλιστα σέ αυθυπόστατο αντικείμενο είναι ο δημιουργός του πραγματικού. Γιά μένα αντίθετα τό ιδεατό δέν είναι παρά τό υλικό, μεταφερόμενο καί μετακομματισμένο στό ανθρώπινο κεφάλι («Τό Κεφάλαιο I τόμου πρόλογος»).

Γιά τόν Μάρξ ή ένότητα κόσμου ουνίσταται στήν υλικότητά του καί ή υλικότητα αυτή αποδεικνύεται μέ μία μακρόχρονη καί επίμονη εξέλιξη τής φιλοσοφίας καί τής φυσιογνωσίας. 'Η κίνηση είναι ο τρόπος ύπερξης τής ύλης. Ποτέ καί πούθενά δέν υπήρξε καί δέν μπορεί νά υπάρξει ύλη χωρίς κίνηση, καί κίνηση χωρίς ύλη. "Αν θάλουμε τό έρώτημα τί είναι νόηση καί συνείδηση καί από πού προέρχονται, θά δούμε, ότι είναι προϊόντα του ανθρώπινου μυαλού καί ότι ο ίδιος ο άνθρωπος είναι προϊόν τής φύσης, πού αναπτύχθηκε μέσα στό δικό του περιβάλλον καί μαζί μέ τό δικό του περιβάλλον.

'Ο Μάρξ απορρίπτει κατηγορηματικά τόν ιδεαλισμό αλλά καί τήν θρησκεία ή όποία εξάλλου ήταν πάντα συνδεδεμένη μέ τόν ιδεαλισμό.

'Απόρριπτε όμως καί τόν παλιό υλισμό θεωρώντας τόν μηχανιστικό ιστορικό, μεταφυσικό καί όχι διαλεκτικό, εξελισσόμενο. Τόν κατηγορούσε επειδή δέν έπαιρνε υπόψη του τήν νεώτερη εξέλιξη τής χημείας καί βιολογίας.

Γιά τους παλιούς υλιστές έλεγε ο Μάρξ ότι ή «ουσία του ανθρώπου» κατανοούνταν από αυτούς άφρημένα καί όχι σαν «σύνολον όλων τών κοινωνικών θέσεων» καί

γιά αυτό ο υλισμός αυτός δέν έκανε τίποτε άλλο από τό νά «έξηγηθ» τόν κόσμο, ενώ τό ζήτημα έγκειται στήν αλλαγή του μέ άλλα λόγια δέν καταλάβαινε τή σημασία τής «επαναστατικής πρακτικής δράσης».

β) 'Η διαλεκτική

Τήν διαλεκτική του Χέγκελ - τήν πιό όλόπλευρη, πλουσιότατη σέ περιεχόμενο καί πολύ βαθιά διδασκαλία γιά τήν εξέλιξη - ο Μάρξ καί ο ο Ένγκελς τή θεωρούσαν τό μεγαλύτερο απόκτημα τής υλιστικής γερμανικής φιλοσοφίας. Σάν καθήκον τους θεωρούσαν καί οί δυό νά σώσουν από τήν καταστροφή του ιδεαλισμού τή συνειδητή διαλεκτική καί νά τήν μεταφέρουν στήν υλιστική αντίληψη τής φύσης.

'Η θεμελιακή ιδέα τής διαλεκτικής είναι ότι τόν κόσμο δέν πρέπει νά τόν αντιλαμβανόμαστε σαν σύμπλεγμα από έτοιμα πράγματα, αλλά σαν σύμπλεγμα από προτσές όπου τά πράγματα, τά φαινομενικά σταθερά καθώς καί οί ιδεατές άπει κονήσεις τους στό κεφάλι μας οί έννοιες βρίσκονται σέ αδιάκοπη αλλαγή, πότε έμφανίζονται καί πότε έκμυδενίζονται. Παντού σέ όλη τήν διαλεκτική φιλοσοφία βλέπουμε τήν σφραγίδα τής αναπόφευκτης πτώσης καί τίποτε δέν μπορεί νά σταθεί μπροστά της, έξω από τό αδιάκοπο προτσές τής γέννησης καί τής έκμυδένισης. "Ετσι λοιπόν ή διαλεκτική σύμφωνα μέ όν Ένγκελς είναι ή «έπιστήμη τών γενικών νόμων τής κίνησης, τόσο του έξωτερικού κόσμου όσο καί τής ανθρώπινης νόησης.

Μέ τόν Μάρξ ή ιδέα τής ανάπτυξης τής εξέλιξης μπήκε σχεδόν ολοκληρωτικά στήν κοινωνική συνείδηση.

Γιά τόν Μάρξ πρώτα πρώτα ή ανάπτυξη ή εξέλιξη, φαίνεται νά επαναλαμβάνεται στις βαθμίδες πού διέτρεξε, μέ τήν επαναλαμβάνει διαφορετικά σέ άνώτερη βάση μία ανάπτυξη μπορούμε νά πούμε σπειροειδής καί όχι σέ ευθεία γραμμή - μία ανάπτυξη αλματωειδής, καταστροφική, επαναστατική, μέ έσωτερικά κίνητρα αυτής τής ανάπτυξης πού προέρχεται από τήν αντίθεση, από τήν σύγκρουση τών διάφορων δυνάμεων

καί τάσεων πού επιδρούν πάνω σέ ένς δοσμένο σώμα ή στά πλαίσια ενός δοσμένου φαινομένου ή μέσα σέ μία δοσμένη κοινωνία.

'Ο Μάρξ είχε ακόμα τήν πεποίθηση ότι πρέπει νά έναρμονιστεί ή έπιστήμη τής κοινωνίας μέ τήν υλιστική Βάση. 'Απαιτούσε νά έξηγητεί ή κοινωνική συνείδηση ξεκινώντας από τό κοινωνικό είναι.

Στόν πρόλογο του έργου του «Κριτική τής πολιτικής οικονομίας» ο Μαρξισμός μας δίνει μέ τά παραπάνω λόγια μία ολοκληρωμένη διατύπωση τών Βασικών θέσεων του υλισμού πού τόν επέκτεινει στήν ανθρώπινη κοινωνία καί τήν ιστορία της.

«Στήν κοινωνική παραγωγή οί άνθρωποι, έρχονται σέ καθορισμένες, αναγκαιές, ανεξάρτητες από τήν θέλησή τους σχέσεις σέ σχέσεις παραγωγής πού αντιστοιχούν σέ μία καθορισμένη βαθμίδα ανάπτυξης τών υλικών παραγωγικών δυνάμεων.

Τό σύνολο αυτών τών σχέσεων παραγωγής αποτελεί τήν οικονομική διάρθρωση τής κοινωνίας, τήν πραγματική Βάση πού πάνω της υψώνεται ένα νομικό καί πολιτικό έποικοδόμημα καί στήν όποία αντιστοιχούν καθορισμένες μορφές κοινωνικής συνείδησης. 'Ο τρόπος παραγωγής τής υλικής ζωής καθορίζει τό κοινωνικό πολιτικό καί πνευματικό προτσές τής ζωής γενικά. Δέν είναι ή συνείδηση τών ανθρώπων πού καθορίζει τό είναι τους, μέ αντίθετα. Τό κοινωνικό είναι τους καθορίζει τήν συνείδησή τους. Σέ μία όρισμένη βαθμίδα τής ανάπτυξής τους, οί υλικές παραγωγικές δυνάμεις τής κοινωνίας έρχονται σέ αντίθεση μέ τις υπάρχουσες σχέσεις παραγωγής ή ότι αποτελεί μονάχα οικονομική αυτού του πράγματος — μέ τις σχέσεις ιδιοκτησίας μέσα στις όποιες είχαν κινηθεί ως τώρα. 'Από μορφές ανάπτυξης τών παραγωγικών δυνάμεων. Οί μικροσχέσεις αυτές μεταβάλλονται σέ δεσμά τους. Τότε έρχεται ή εποχή τής κοινωνικής επανάστασης. Μέ τήν αλλαγή τής οικονομικής βάσης ανατρέπεται μέ γοργούς ή άργούς ρυθμούς ολοκληρωτό τεράστιο έποικοδόμημα. "Όταν εξετάζουμε τέτοιες ανατροπές, πρέπει νά κάνουμε πάντα διάκριση ά-

νάμεσα στην υλική ανατροπή των οικονομικών όρων της παραγωγής, πού μπορούμε να την διαπιστώσουμε με ακρίβεια φυσικών επιστημών και στις νομικές, πολιτικές, θρησκευτικές, καλλιτεχνικές ή φιλοσοφικές, με δυο λόγια τις ιδεολογικές μορφές, με τις οποίες οι άνθρωποι αποχτούν συνείδηση αυτής της σύγκρουσης και παλαίβουν ως την λύση της.

Όπως δέν μπορούμε να κρίνουμε ένα άτομο από την γνώμη πού έχει τὸ ἴδιο γιὰ τὸν ἑαυτό του, ἄλλο τόσο δέν μπορούμε να κρίνουμε μιά -έτοια ἐποχὴ ἀνατροπῆς ἀπὸ τὴν συνείδησή της. Ἀπεναντίας τὴν συνείδηση αὐτὴ πρέπει να τὴν ἐξηγήσουμε ἀπὸ τὴς ἀντιφάσεις τῆς υλικῆς ζωῆς, ἀπὸ τὴν σύγκρουση πού συντελεῖται ἀνάμεσα σὲς κοινωνικὲς παραγωγικὲς δυνάμεις καὶ τὴς σχέσεις παραγωγῆς.

Σὲ γενικὲς γραμμὲς ὁ ἰαπωνικὸς ὁ ἀρχαῖος, ὁ φεουδαρχικὸς καὶ ὁ σύγχρονος ἀστικὸς τρόπος παραγωγῆς μπορούσαν να χαρακτηριστοῦν σὲν ἐποχὴ τους σάν προοδευτικὲς ἐποχὲς τοῦ κοινωνικοῦ μετασχηματισμοῦ».

Δέν νομίζω ὅτι ὑπάρχει θεμελιακώτερο καὶ σημαντικώτερο κείμενο σὲν ἱστορία τῆς φιλοσοφίας.

γ) Ὑλιστικὴ ἀντίληψη τῆς ἱστορίας

— Ἡ Πάλη τῶν τάξεων

Ἡ ἀνακάλυψη τῆς υλιστικῆς ἀντίληψης τῆς ἱστορίας, ἢ πιὸ σωστά ἢ συνεπὴς συνέχιση καὶ ἐπέκταση τοῦ υλισμοῦ σὲν περιοχὴ τῶν κοινωνικῶν φαινομένων, ἐξάλειψε δυὸ βασικὲς ἀνεπάρκειες τῶν προηγουμένων ἱστορικῶν θεωριῶν. 1ο Οἱ θεωρίες αὐτὲς σὲν καλύτερη περίπτωση ἐξέταζαν μόνον τὰ ἰδεολογικὰ κίνητρα τῆς ἱστορικῆς δράσης τῶν ἀνθρώπων καὶ δέν ἐρευνούσαν τί εἶναι ἐκεῖνο πού γεννάει αὐτὰ τὰ κίνητρα. 2ο. Οἱ προηγούμενες θεωρίες δέν λάβαιναν ὑπόψη τους τὴν δράση τῶν μαζῶν τοῦ πληθυσμοῦ. Ὁ Μαρξισμὸς ἐδείξε τὸν δρόμο γιὰ μιά καθολικὴ ὁλόπλευρη μελέτη τοῦ προτσὲς τῆς γέννησης, τῆς ἀνάπτυξης καὶ τῆς παρακμῆς τῶν κοινωνικοοικονομικῶν σχηματισμῶν ἐξετάζοντας ὅλες τὴς ἀντιφατικὲς σχέσεις σὲν τὸ σύνολό τους, ἀνάγοντας τες σὲς ὅρους ζωῆς καὶ παραγωγῆς τῶν διαφόρων τάξεων τῆς κοινωνίας

καὶ ἀποκαλύπτοντας ὅτι ὅλες οἱ ἰδέες καὶ ὕλες οἱ διαφορὲς τάσεις ἔχουν χωρὶς ἐξαίρεση τὴ ρίζα τους σὲν κατάσταση τῶν υλικῶν παραγωγικῶν δυνάμεων. Οἱ ἄνθρωποι λοιπὸν δημιουργοῦν οἱ ἴδιοι τὴν ἱστορία τους. Ἀπὸ ἐδῶ καὶ πέρα ὁ Μάρξ θὰ μᾶς βοηθῆσει να ρίξουμε φῶς σὲν τί εἶναι ἐκεῖνο πού καθορίζει τὰ κίνητρα τῶν ἀνθρώπων καὶ πιὸ εἰδικὰ τῶν ἀνθρώπινων μαζῶν.

δ) Οἱ οικονομικὲς θεωρίες

Τὸ ὅτι οἱ ἐπιδιώξεις ὀρισμένων μελῶν μιάς κοινωνίας ἔρχονται σὲ ἀντίθεση με τὴς ἐπιδιώξεις ἄλλων μελῶν τῆς, τὸ ὅτι ἡ κοινωνικὴ ζωὴ εἶναι γεμάτη με ἀντιθέσεις, τὸ ὅτι ἡ ἱστορία μᾶς δείχνει τὴν πάλη ἀνάμεσα σὲς λαοὺς καὶ ἀνάμεσα σὲς κοινωνίες, καθὼς καὶ μέσα σὲς τοὺς κόλπους τους, καὶ ἐκτὸς ἀπὸ αὐτὸ καὶ τὴν ἐναλλαγὴ τῶν περιόδων ἐπανάστασης καὶ ἀντίδρασης, εἰρήνης καὶ πολέμου, σκοπιμότητας καὶ γοργῆς προόδου ἢ κατάρτησης ὅλα αὐτὰ εἶναι γεγονότα πασίγνωστα. Ὁ μαρξισμὸς μᾶς ἔδωσε τὸ ὀδηγητικὸ νῆμα, πού μᾶς ἐπιτρέπει να ἀνακαλύψουμε τὴν νομοτέλεια μέσα σ' αὐτὸ τὸ φαινόμενο λαθῦρινο καὶ χάσας. Τὸ νῆμα αὐτὸ εἶναι ἡ θεωρία τῆς ταξικῆς πάλης. Μόνον ἡ μελέτη τοῦ συνόλου τῶν ἐπιδιώξεων ὅλων τῶν μελῶν μιάς κοινωνίας ἢ ὁμάδας κοινωνιῶν ἐπιτρέπει να καθοριστῆ ἐπιστημονικὰ τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῶν τῶν ἐπιδιώξεων. Καὶ πηγὴ τῶν ἀντιφατικῶν ἐπιδιώξεων εἶναι ἡ διαφορὰ πού ὑπάρχει σὲν θέση καὶ σὲς τοὺς ὅρους ζωῆς τῶν τάξεων σὲς ὅποιες διασπάται ἡ κοινωνία. Γράφει ὁ Μάρξ σὲν «Κομμουνιστικὸ Μανιφέστο».

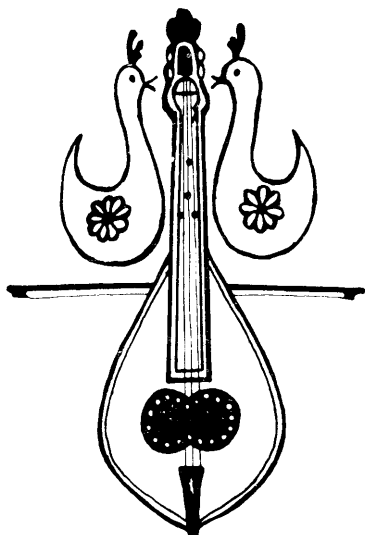
«Ἡ ἱστορία ὅλων τῶν ὡς τὰ τώρα κοινωνιῶν με ἐξαίρεση τὴν ἱστορία τῆς πρωτόγονης κοινότητος ἦταν ἱστορία ταξικῶν ἀγῶνων. Ἐλευθερὸς καὶ δούλος, πατρικίος καὶ πληβείος, Βαρῶνος καὶ δούλος, πάροικος, μάστορας καὶ κάλφας, με λίγα λόγια καταπιεστὴς κὶ καταπιεζόμενος, βρισκόνταν σὲ διαρκῆ ἀνταγωνισμό μεταξύ τους, διεξήγαγαν ἕναν ἀδιάκοπο ἀγῶνα, πότε σκεπασμένο, πότε ἀνοικτὸ ἕναν ἀγῶνα πού τελειωνε κάθε φορὰ με τὸν ἐπαναστατικὸ μετασχηματισμὸ ὁλόκληρης τῆς κοινωνίας ἢ με τὴν κοινὴ καταστροφή τῶν τάξεων πού ἀγωνίζονταν. Ἡ σύγχρο

νὴ ἀστικὴ κοινωνία πού πρόβαλε μέσα ἀπὸ τὴν καταστροφὴ τῆς φεουδαρχίας, δέν ἐξάλειψε τὴς ταξικὲς ἀντιθέσεις, ἄλλαξε ἀπλῶς τὴς παλιὲς τάξεις με νέες, τοὺς παλιούς ὅρους καταπίεσης με νέους, τὴς παλιὲς μορφὲς πάλης με νέες. Ὅσσο ἡ ἐποχὴ μας, ἡ ἐποχὴ τῆς ἀστικῆς τάξης, ξεχωρίζει ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι ἀπλοποίησε τὴς ταξικὲς ἀντιθέσεις, ἡ κοινωνία ὅλο καὶ περισσότερο χωρίζεται σὲ δυὸ μεγάλα ἐχθρικά στρατόπεδα, σὲ δυὸ μεγάλες τάξεις πού βρίσκονται ἀντιμέτωπες ἢ μιά με τὴν ἄλλη: τὴν ἀστικὴ τάξη καὶ τὸ προλεταριάτο.

Καὶ πιὸ κάτω γράφει :

«Ἀπὸ ὅλες τὴς τάξεις πού τούτη τὴν στιγμὴ βρίσκονται ἀντιμέτωπες με τὴν ἀστικὴ τάξη, μόνον τὸ προλεταριάτο εἶναι τάξη πραγματικὰ ἐπαναστατικὴ. Οἱ ἄλλες τάξεις χάνονται καὶ ἐξοφανίζονται με τὴν ἀνάπτυξη τῆς μεγάλης βιομηχανίας, ἀντίθετα τὸ προλεταριάτο εἶναι τὸ πιὸ δικό της προϊόν. Οἱ μεσαιεὲς τάξεις πολεμοῦν τὴν ἀστικὴ τάξη γιὰ να σώσουν τὴν ὑπαρξὴ τους ἀπὸ τὸν ἀφανισμό, ἄρα δέν εἶναι ἐπαναστατικὲς ἀλλὰ συντηρητικὲς. Κάτι παραπάνω εἶναι ἀντιδραστικὲς: προσπαθοῦν να γυρίσουν πρὸς τὰ πίσω τὸν τροχὸ τῆς ἱστορίας. Ἡ πιὸ βαθιὰ ὁλόπλευρη καὶ λεπτομερειακὴ ἐπιθεβαίωση καὶ ἐφαρμογὴ τῆς θεωρίας τοῦ Μάρξ εἶναι ἡ οἰκονομικὴ του διδασκαλία.

Τελικὸς σκοπὸς τοῦ ἔργου μου — λέει ὁ Μάρξ σὲν πρόλογο τοῦ Κεφαλαίου — εἶναι ἡ ἀποκάλυψη τοῦ οικονομικοῦ νόμου Κίνησης τῆς σύγχρονης κοινωνίας τῆς, δηλαδὴ τῆς καπιταλιστικῆς, τῆς ἀστικῆς κοινωνίας. Ἡ ἐρευνα τῶν σχέσεων παραγωγῆς τῆς δοσμένης ἱστορικὰ καθορισμένης, κοινωνίας σὲν κέννηση, τὴν ἀνάπτυξη καὶ τὴν παρακμὴ τους αὐτὸ εἶναι τὸ περιεχόμενο τῆς οικονομικῆς διδασκαλίας τοῦ Μάρξ. Στὴν καπιταλιστικὴ κοινωνία κυριαρχεῖ ἡ παραγωγὴ ἐμπορευμάτων γι αὐτὸ ὁ Μάρξ ἀρχίζει τὴν ἀνάλυσή του ἀπὸ τὴν ἀνάλυση τῆς ἐμπορευματικῆς παραγωγῆς.

Τὸ αἷμα πού χύνεται παραμονεύει
 τὸ αἷμα πού χύνεται ἀναγκεύεται. ἀναγκάζει
 κάθεται μέσα στὸ ψωμί καὶ περιμένει
 κάθεται μέσα στὸ ποτήρι καὶ τηράει πού πίνεις,
 κάθεται στὴ καρέκλα πού καθόσουνα καὶ ἐξετάζει τοὺς
 (τοίχους
 στέκεται μέσ' τὴν φλόγα τοῦ κεριοῦ καὶ ἀπ' τὴ διάση,
 (τρέμει.
 ἀπὸ τὴν ἀγκούσα του τρέμει. ἀπ' τ' ἄδικο τρέμει δὲν
 (τὸ βαστάει.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΡΙΤΣΟΣ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ

Γι' αὐτοὺς πού χάθηκαν στίς 17 γιὰ μᾶς πού μένουμε. Λουλούδια, πολλά
 λουλούδια στοὺς τάφους τους, λουλούδια κόκκινα νά γιορτάση ἡ γῆ. Δάκρυα
 ὄχι, ὄχι ἀδέλφια δάκρυα. σφιξτε τὰ δόντια καὶ τὴν καρδιά. Ἀφήστε τοὺς
 ἄλλους νά γενλοῦν σαρκαστικά. Λουλούδια, πολλά λουλούδια σάν τὰ χαμόγε-
 λά τους, λουλούδια κόκκινα σάν τίς καρδιές τους. Κλείστε τους μέσ' τὴν
 καρδιά, μέσ' τὴν ψυχή, ἀνοίξτε τίς παλάμες στὸ φῶς καὶ πιᾶστε τὴ βροχή,
 χαϊδέψτε τὸ ἀπαλὸ χόρτο, γεμίστε τὰ μάτια οὐρανό. Λουλούδια ἄς θγοῦν ἀπ'
 τὰ ρηγιαγμένα ὄνειρά μας, λουλούδια ἄς γίνουν τὸ μίσος καὶ οἱ κατάρεις μας.
 Λουλούδια, λουλούδια γι' αὐτοὺς πού φτερούγισαν στῆς λευτεριάς τίς κορυ-
 φές μὲ τὰ χέρια στὸ στήθος βαθειά νά ἀκολουθοῦν τὸ κύπο τῆς καρδιάς καὶ
 μὲ τὰ σκέλια τους πλατιά, ἀνοιγμένα γιὰ νά στηρίζονται γερά στὸ χῶμα πού-
 γινε νεκροκρέββατό τους. Λουλούδια, πολλά λουλούδια στοὺς τάφους τους.

ΤΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΖΕΙ, Ο ΑΓΩΝΑΣ ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ.

«ΓΙΑΝΝΗΣ — ΚΟΜΝΗΝΟΣ»

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΣΑ ΜΕΣΟ ΕΚΦΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Ξεκινώντας τη έρευνά μας πάνω στην σύγχρονη ελληνική θεατρική πραγματικότητα και προσπαθώντας να έντοπίσουμε τις ανεπάρκειες και τα προβλήματα της θα αρχίσου με από το κυρίαρχο κατά τη γνώμη μας πρόβλημά της, την έλλειψη θεατρικής παιδείας. Είναι φανερό πώς τό θέμα της θεατρικής παιδείας δέν είναι ξεχωρο από τό όλο πρόβλημα της ελληνικής εκπαίδευσης πού νοοεί από τις ριζες της.

Έτσι ακόμα και όπου προσφέρεται κάποια θεατρική παιδεία είναι λειψή και διαστρεωτική.

Στό πρώτο λοιπόν αυτό κομμάτι της έρευνά μας θα έντοπίσουμε τις έλλειψεις και θα κάνουμε μερικές προτάσεις για τό πώς μπορεί να δημιουργηθεί σωστή θεατρική παιδεία στό τόπο μας.

Η σωστή φροντίδα για τη θεατρική άγωγή πρέπει να αρχίζει από την προσχολική ηλικία στους παιδικούς σταθμούς στα νηπιαγωγεία και στις παιδικές έκπομπές των μέσων μαζικής έννημέρωσης.

Στήν εποχή μας πού τα μέσα μαζικής έννημέρωσης κυριαρχούν και οι εργαζόμενες μύτερες διαρκώς αύξανουν, τό παιδί της προσχολικής ηλικίας παραδίδεται σχεδόν άνευ όρων σε ένα καταγιισμό μινυμάτων και γνώσεων. Οι παιδικές έκπομπές στό ραδιόφωνο και την τηλεόραση στην συντριπτική πλειοψηφία τους του προσφέρουν την κακογουσιά παραγεμισμένη με αντιδραστικά μινύματα πού σκοπό έχουν να διαμορφώνουν μία νοοτροπία τέτοια πού στό μέλλον θα καταπίνει εύκολα ότι της προσφέρεται και από την άλλη μεριά στους παιδικούς σταθμούς και τα νηπιαγωγεία στις σπάνιες παιδικές γιορτές πού οργανώνονται τώρα έννοια των παιδαγωγών και νηπιαγωγών είναι να ντύσουν τα παιδιά «κοτοπουλάκια» και να θάλουν να άπαγγέλουν ήλιθια ποιηματάκια.

Τό παιδί όμως αυτής της ηλικίας πού έχει άποδειχθεί ότι μπορεί να μάθει γραφή και άριθμητική, είναι

σίγουρα άξιο καλλίτερης μεταχείρισης. Διαθέτει άκαλίνωτη φαντασία, ένεργητικότητα και δημιουργικότητα, πού σπάνια τό άφήνουν να εκφράσει. Τό καταδικάζουν σε μία παθητική μάθηση και παρακολούθηση πού τό πνίγει. Δέν είναι λοιπόν άνεδαφικό να ύποστηρίζουμε πώς ύπάρχει τρόπος για σωστή θεατρική άγωγή στην προσχολική ηλικία πού θα άπελευθερώσει τό παιδί από τις όλέθριες κοινοτυπίες και θα τό άφήσει να λειτουργήσει δημιουργικά. Γιατί μέσα ίαπό τις παιδικές αυτές παραστάσεις τό παιδί μπορεί να διδαχθεί παίζοντας άλλα και δημιουργώντας. Άπαραίτητη προϋπόθεση για μία τέτοια κεινοτομία είναι η σωστή εκπαίδευση των παιδαγωγών - νηπιαγωγών πού θα βασίζεται πάνω στο σεβασμό της προσωπικότητας του παιδιού και όχι στην καταπίεσή της. Άκόμη η δημιουργία σωστών παιδαγωγικών έκπομπών πού θα προστατεύουν τό παιδί από τον καταγιισμό καταναλωτικών μινυμάτων και θα σεβονται την εύαισθησία του μιας και τό παιδί σ' αυτήν την ηλικία είναι άνίκανο να προστατευθεί από μόνο του.

Φθάνοντας στό Δημοτικό τό κύριο βάρος της εκπαίδευσης πέφτει στην στείρα μάθηση και άπομνημόνευση γνώσεων. Οι σχολικές θεατρικές παραστάσεις περιορίζονται σε κοκόγουστες άναπαραστάσεις μεγάλων ένθικών στιγμών όπου τα παιδιά από δάφνες και σημαϊούλες με χλαμίδες και φουστάνελες παπαγαλίζουν άκατανόητα λόγια γεμάτα ένθικοφροσύνη. Έτσι στό μιναλό του μαθητή όλοκληρώνεται σιγά - σιγά η διεστραβλωμένη εικόνα για τό τί είναι θέατρο, πού με συνέπεια του δίνεται.

Η παιδεία μας πού τόσο περιφανεύεται για τους «άρχαιους ήμιν προγόνους» με συνέπεια ξεχνάει πώς οι πρόγονοι αυτοί πίστευαν πώς τό θέατρο τέρπει τόσο όσο και διδάσκει. Γι' αυτό λοιπόν και μεϊς ύποστηρίζουμε πώς πρέπει τό μάθημα της «θεατρικής άγωγής» τόσο στα δημοτικά σχολεία

όσο και στις παιδαγωγικές Άκαδημίες. Έτσι ό εκπαιδευόμενος δάσκαλος θα είναι σε θέση να οργανώσει σωστές σχολικές παραστάσεις. Άκόμη είναι άπαραίτητο ό μαθητής να παρακολουθεί έπιμελεγμένα θεατρικά έργα κατάλληλα για την ψυχοπνευματική του άνάπτυξη. Αυτό μπορεί να πραγματοποιηθεί με την δημιουργία ειδικών έπιχορηγούμενων θιάσων από τό κράτος πού με έπαγγελματίες ήθοποιούς θα δίνουν δωρεάν παραστάσεις στα δημοτικά σχολεία περιοδεύοντας σ' όλη τη χώρα. Γιατί δέν πρέπει να ξεχνούμε πώς τώρα οι μοναδικές παιδικές παραστάσεις πού δίνονται άπευθύνονται στο Άθηναϊκό κοινό και βασίζονται σε άτομικές πρωτοβουλίες. Καί πώς για να παρακολουθήσει τό παιδί αυτές τις σποραδικές παραστάσεις πρέπει να πληρώσει ένα άκριβό εισιτήριο πού αυτόματα άποκλείει τα παιδιά του εργαζόμενου λαού.

Η θεατρική διαστρέυλωση πού ξεκινάει από την προσχολική ηλικία και προχωράει στο Δημοτικό όλοκληρώνεται με συνέπεια στα Γυμνάσια και στα Λύκεια. Όλοι μας θυμόμαστε με φρίκη τό δύσκολο κείμενο της Άντιγόνης του Σοφοκλή πού αντί για άπόλαυση μας γέμιζε άπόγνωση με τό δύσκολο συντακτικό του. Τό άρχαίο δράμα, τα όμηρικά έπη και οι πλατωνικοί διάλογοι πού άποτελούν την περιουσία ενός όλόκληρου πολιτισμού τό μόνο πού καταφέρνουν μέσα από την ελληνική εκπαίδευση είναι να προκαλούν την άπέχθεια. Τό όλέθριο άποτέλεσμα τό διαπιστώνουμε μερικά χρόνια άργότερα όταν γεμίζουν τα θέατρα πού προσφέρουν φτηνή διασκέδαση, ήταν και μόνο οι λέξεις δράμα ή σοβαρό θέατρο δημιουργούν πανικό στο θεατή.

Γι' αυτό πρέπει να αρχίσει στα γυμνάσια και λύκεια η διδασκαλία του άρχαίου δράματος από μετά-

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΣΑ ΜΕΣΟ ΕΚΦΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

φραση ώστε να μπορεί ο μαθητής να καταλάβει και να νιώσει την όμορφη του κείμενου. Αργότερα στο Λύκειο οι μαθητές μπορούν να μεταφράζουν μία κωμωδία και μία τραγωδία από το αρχαίο κείμενο μαθαίνοντας συγχρόνως την αρχαία ελληνική γλώσσα αλλά και τον έντεχνο χειρισμό των νεοελληνικών.

Η διδασκαλία θεατρικών κειμένων πρέπει να ολοκληρώνεται με νεοελληνικά έργα. Αυτόνομο είναι πώς οι φιλόλογοι καθηγητές θα πρέπει να διδάσκονται στο Πανεπιστήμιο το μάθημα της θεατρικής αγωγής ώστε να είναι ικανοί να ανεβάσουν θεατρικά έργα μέσα στα σχολεία. Οι σχολικές παραστά-

σεις είναι αναμφίβολα απαραίτητες μιάς και αποτελούν την ουσιαστική ολοκλήρωση της διδασκαλίας του αρχαίου δράματος. Είναι σίγουρο πως κανείς από τους ήθοποιους μαθητές δεν θα ξεχάσει ποτέ το κείμενο που διδάχτηκε τόσο δημιουργικά. Προχωρώντας στο Πανεπιστήμιο το μάθημα της «θεατρικής αγωγής» θα πρέπει να καθιερωθεί στο τμήμα φιλολογίας. Έτσι ο κατοπινός φιλόλογος θα μπορεί να διδάσκει θέατρο στα Γυμνάσια - Λύκεια έχοντας αποκτήσει τα κατάλληλα προσόντα.

Η σημαντικότερη όμως έλλειψη στα Πανεπιστήμια όσον αφορά το θέατρο είναι και αναμφίβολα αυτή της ειδικής έδρας θεάτρου. Είναι λοιπόν απαραίτητη η δημιουργία

της, ώστε οι νέοι που θέλουν να σπουδάσουν θεατρολογία και σκηνοθεσία να μην είναι αναγκασμένοι να καταφεύγουν στις σχολές και τα πανεπιστήμια του εξωτερικού πράγμα που αυτόματα αποκλείει τις μη προνομιούχες τάξεις από τέτοιες σπουδές.

Ακόμη η ίδρυση μιάς θεατρικής έδρας στο Πανεπιστήμιο θα βοηθήσει στη δημιουργία ενός ελληνικού ύφους όσον αφορά την σκηνοθεσία και θα προστατέψει ήθοποιους και θεατές από τις φτηνές απομιμήσεις των ξένων προτύπων βοηθώντας τους να χαράζουν ένα δικό τους έρμηνευτικό δρόμο που θα μπορεί να δέχεται έπιτροπές, χωρίς όμως να αλλοτριώνεται.

ΝΕΑ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Στο διάστημα που πέρασε από την έκδοση του προηγούμενου τεύχους ο Σύλλογός μας ανάπτυξε τις εξής δραστηριότητες.

Την Κυριακή 2) 9) 79 έγινε στην αίθουσα του Δημοτικού Νιγηρίτας εκδήλωση για την ΕΟΚ σε συνεργασία με την Πολιτιστική Έταιρεία Νιγηρίτας. Ομιλητής ήταν ο Μ. Νικολινάκος. Η εκδήλωση είχε μεγάλη επιτυχία.

Στις 23) 9) 79 έγινε εκδήλωση με θέμα «τα πρόβλήματα της Μέσης Εκπαίδευσης» με ομιλητή τον καθηγητή κ. Τριμεκινίδη.

Στις 22) 10) 79 έγινε η υποδοχή των πρωταθλών

στην αίθουσα της ΣΠΕ. Ήρθαν γύρω στους 50 και γράφτηκαν 37 καινούργια μέλη του συλλόγου.

Στις 11) 11) 79 έγινε στο Ροδολειθός εκδήλωση για την ΕΟΚ. Ομιλητής ο κ. Ταβάκης.

Στις 18) 11) 79 έγινε εκδήλωση για την 6η επέτειο του Πολυτεχνείου σε συνεργασία με τον σύλλογο ΚΑΤΕΕ Σερρών. Ομιλητής μέλος του Κ.Σ. του ΦΕΑΠΘ.

Στις 22) 11) 79 έγινε βραδιά ταβέρνας για τους πρωταθλούς φοιτητές στη Θεσ/νίκη.

Προγραμματίζεται εκδρομή στις αρχές Δεκεμβρίου.

Δέν διασφαλίζεται η ισότητα τών συζύγων

από τόν Α.Κ.

Βασικό στοιχείο γιά τήν όμαλή ανάπτυξη μιός κοινωνίας είναι καί η ισότητα τών δύο φύλων. Στην Έλλάδα τυπικά ισχύει η ισότητα τών δύο φύλων. Όμως από τό τυπικό μέχρι τήν πραγματική καί ουσιαστική αντιμετώπιση τής γυναίκας σάν άτομο μέ ίσα δικαιώματα μέ τόν άνδρα υπάρχει μεγάλη διαφορά. Κυρίως στό οικογενειακό δίκαιο, διατηρείται αυτή η σημερινή ανισότιμη θέση γιά τίς γυναίκες. Ένώ τό οικογενειακό δίκαιο πρέπει νά είναι τό πιό προοδευτικό τμήμα του Έστικού κώδικα γιατί αναφέρεται σέ θεσμούς καί αξίες όπως οίκογένεια, η προσωπικότητα τών μελών αυτής καί οί σχέσεις τών μελών της αντίθετα είναι τό πιό συντηρητικό καί αναχρονιστικό. Έτσι αναχρονιστικά καί αντισυνταγματικά έχουν χαρακτηριστεί τό άρθρο του Α.Κ. πού ρυθμίζουν τίς προσωπικές σχέσεις τών δύο συζύγων.

Καί όλα αυτά σέ μία εποχή πού όλοι γνωρίζουμε τί σημασία πού έχει τό οικογενειακό δίκαιο γιά τήν ιδιωτική ζωή όλων μας. Καί έτσι η αναμόρφωση του οικογενειακού δικαίου επιβάλλεται όχι μόνο λόγω τής αναχρονιστικότητας αυτού αλλά καί λόγω τής αντισυνταγματικότητάς του όπως αναφέρεται. Ένώ τό άρθρο 452 του Συντάγματος καθιερώνει τήν ισότητα δύο φύλων, υπάρχουν στόν Α.Κ. άρθρα πού θεσπίζουν η επιτείνουν τήν ανισότητα τών δύο φύλων.

Άς εξετάσουμε τό κεφάλαιο του Α.Κ. πού αναφέρεται στίς προσωπικές σχέσεις τών δύο φύλων συζύγων πού περιλαμβάνει μερικές διατάξεις πού είναι κατακόρυφα αντίθετες μέ τό Σύνταγμα πού καθιερώνει τήν ισότητα τών δύο φύλων. Τά δύο πιό χαρακτηριστικά τέτοια άρθρα είναι τό 1387 καί 1388. Τό πρώτο λέει ότι «Ο άνδρ είναι η κεφαλή τής οικογένειας καί αποφασίζει περι παντός, ό,τι αφορά τόν συζυγικόν βίον, ένόσω η απόφασις αυτού δέν παρίσταται ως κατάχρησις δικαιώματος» καί τό δεύτερο άρθρο λέει ότι «Η γυνή λαμβάνει τό επώνυμον του άνδρός» εκτός αν πριν παντρευτεί έχει δημιουργήσει επαγγελματική η καλλιτεχνική καριέρα. Τά άρθρα αυτά είναι όπωσδήποτε σύμφωνα μέ αντιλήψεις άλλων εποχών. Κανονικά οί αποφάσεις μέσα

στό σπίτι πρέπει νά λαμβάνονται βάσει τής όμοφωνίας καί η γυναίκα σέ κάθε περίπτωση νά διατηρεί τό επώνυμο της μετά τόν γάμο. Τό κεφάλαιο του ΑΚ πού αναφέρεται στίς περιστασιακές σχέσεις τών συζύγων επίσης περιλαμβάνει άρθρα αναχρονιστικά. Τό πιό χαρακτηριστικό είναι τό 1398 πού λέει ότι «ό άνδρ φέρει τά θάρη του γάμου». Τό σωστό είναι ότι καί οί δύο σύζυγοι πρέπει νά φέρουν από κοινού τά θάρη τής οικογένειας ανάλογα μέ τά εισοδήματα τους καί τήν περιουσιακή τους κατάσταση.

Γιά τό ζήτημα τής προίκας όλοι βέβαια καταλαβαίνουμε πώς είναι θεσμός πολύ προσβλητικός γιά τή γυναίκα. Έτσι ό θεσμός τής προίκας σίγουρα πρέπει νά καταργηθεί καί νά απαλειφθεί έντελώς αού τό τό κεφάλαιο από τόν Α.Κ. Γιατί η προίκα είναι ένας θεσμός ό όποιος μειώνει καί ταπεινώνει τή γυναίκα καί υποβιβάζει τίς σχέσεις τών δύο φύλων σέ καθαρή αγοραπωλησία. Η προίκα είναι συνδεδεμένη μέ τήν ύποτελεια τής γυναίκας μέσα στους αζώνες μέ τήν ανισότιμη κοινωνική της θέση μέ τό ότι απέιχε από τήν παραγωγική διαδικασία καί γίνονταν έτσι εύκολο αντικείμενο αγοραπωλησίας. Είναι φανερό ότι μέ τόν θεσμό τής προίκας εκμηδενίζεται η προσωπικότητα τής γυναίκας, μιός καί η μόρφωση, η επαγγελματική της ανάπτυξη δέν θεωρούνται ικανά στοιχεία γιά νά δημιουργήσουν δυνατότητες συνεργασίας καί ισότητας άντρα καί γυναίκας.

Άκόμη μία σημαντική αλλαγή στό οικογενειακό δίκαιο είναι καί η κατάργηση τής πατρικής εξουσίας πού καθιερώνεται από τό 1500 άρθρο του Α.Κ. Τό παιδί δέν πρέπει νά θεωρείται μέλος του πατρικού οίκου αλλά μέλος του οίκου τών γονιών του. Δέν πρέπει νά αποφασίζει ό πατέρας γιά κάθε πρόβλημα πού αφορά τό παιδί αλλά καί οί δύο γονείς.

Μέσα σέ λίγες γραμμές αυτές είναι οί διακρίσεις πού αντιμετωπίζει η γυναίκα από τόν Α.Κ. Έκτός του ότι ό,τι δέν τις αναγνωρίζον-

ται διάφορα δικαιώματα όπως η αναγνώριση τής μητρότητας σάν κοινωνικό λειτουργήμα, η ισότητα στους μισθούς, διευκολύνσεις πού δέν παρέχονται στίς έγκυους γυναίκες έχει καί αυτή τήν ανισότιμη μεταχείριση από τόν Α.Κ.

Τά συμπεράσματα πο- θγαίνουν είναι ότι στην Έλλάδα επικρατεί τό καθεστώς τής υπεροχής του άντρα μέ συνέπεια νά υπάρχει κρίση στην λειτουργία τής οίκογένειας, η μη σωστή ανάπτυξη τής προσωπικότητας τής γυναίκας καί η μη ενεργή συμμετοχή της σέ όλες τίς σφαίρες τής οικοδόμησης μιός κοινωνίας.

Περ' όλα αυτά καί νόμιμα νά παρέχεται ισότητα στην γυναίκα δέν είναι αυτό απαραίτητη προϋπόθεση. Γιατί η ανισότιμη θέση τής γυναίκας δέν μπορεί νά βρει τή λύση της σ' ένα κοινωνικό σύστημα όπου υπάρχει καταπίεση ανθρώπου από άνθρωπο. Γιατί όταν ό άνδρ καταπιέζεται καί εκμεταλλεύεται στην δουλειά του είναι φυσικό νά θέλει νά ξεπάσει μέσα στην οίκογένεια του δηλαδή στην γυναίκα καί στά παιδιά του. Καί έτσι από τήν ιστορική πείρα έχει επιβιωθεί πώς τέτοιες απαραίτητες προϋποθέσεις πού θα δώσει στην γυναίκα ισότητα μέ τόν άντρα στην κοινωνική παραγωγή καί μαζί κάθε δυνατότητα γιά τήν πολύπλευρη ανάπτυξη τής προσωπικότητας της είναι η κατάργηση τής εκμετάλλευσης ανθρώπου από άνθρωπο.

Τά στενά νομικά θέματα πού αφορούν τήν ανισότητα τών δύο φύλων αλλά κυρίως τά ευρύτερα κοινωνικά προβλήματα πού ανακύπτουν γιά η γυναίκα από τό σημερινό νομικό καθεστώς, είναι μεγάλα. Καθ'όσον λοιπόν όλων, άντρών καί γυναικών νά λύσουν αυτά τά προβλήματα. Γιατί είναι γνωστός ο ρόλος τής γυναίκας στην ανάπτυξη τής κοινωνίας καί κάτω απ' αυτό τό καθεστώς τών διακρίσεων δέν μπορεί ν' αναπτυχθεί η κοινωνία. Μιά καλή αρχή γιά όλα αυτά είναι η αναμόρφωση του οικογενειακού δικαίου.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ

Ἡ Ἑνωσι Φοιτητῶν Σπουδαστῶν Ν. Σερρῶν καταγγέλει σέ ὁλόκληρο τὸ λαὸ τὰ προχθεσινὰ ἐπεισόδια πού δημιούργησαν οἱ χουντοφασίστες μὲ τὴ συγκέντρωση τους στὸ κινηματογράφο Ἡλύσια καὶ τὰ χθεσινὰ ἐπεισόδια στὴ Νεάπολη (ξύλο καὶ χαρακώματα σέ δημοκράτες μαθητές).

Ἐπεύθυνη γιὰ τὰ ἐπεισόδια αὐτὰ εἶναι ἡ κυβέρνησις μὲ τὴν ἐγκληματικὴ ἀνοχή της ἀλλὰ καὶ προστασία πού πρόσφερε στοὺς φασίστες, ὅχι μόνο δὲν ἐμπόδισε τὴν ἀπαγορευμένη ἀπὸ τὰ πρὶν συγκέντρωση τῶν χουντικῶν ἀλλὰ ἀπεναντίας προχώρησε σέ βιαιότητες κατὰ τῶν δημοκρατικῶν πολιτῶν πού ἀηδίαζαν ἀπὸ τίς φασιστικὲς προκλήσεις καὶ χυδαιότητες. Ἐνῶ σέ κάθε λαϊκὴ κινητοποίηση γιὰ τὴν διεκδίκηση καὶ τὴν λύσι τῶν καυτῶν προβλημάτων ἡ κυβέρνησις ἀπαντᾷ μὲ τίς αὔρες καὶ τὰ ΜΑΤ (Ἀγροτικὲς κινητοποιήσεις, Τραπεζοὑπάλληλοι, παραβίασι Π.Α. κλπ.).

Χαρακτηριστικὰ σήμερα (13—11—79) στὴ συγκέντρωσι πού προχώρησε ὁ δημοκρατικὸς λαὸς μὲ πρωτοστάτη τὸ Δήμαρχο Νεάπολης γιὰ νὰ διαμαρτυρηθεῖ γιὰ τίς βιαιότητες κατὰ τῶν δημοκρατικῶν μαθητῶν τὰ ΜΑΤ διέλυσαν τὴ συγκέντρωσι.

Μὲ τὴν ὄλιγὴ στάσι της ἡ ἀστυνομία ἐνισχύει τίς δυνάμεις τῆς ἀνωμαλίας πού σκοπὸ ἔχουν νὰ χτυπήσουν τὸ ἀναπτυσσόμενο δημοκρατικὸ κίνημα τῆς χώρας.

Καλοῦμε ὅλο τὸ λαὸ νὰ ἀπομονώσι τοὺς γνωστὸς φασίστες τῆς χούντας καὶ νὰ ἀπαντήσι στίς φασιστικὲς προκλήσεις δυναμιώνοντας τὴ πάλη του γύρω ἀπὸ τοὺς μαζικοὺς φορεῖς προωθώντας τὴν ἐνότητα.

Καλοῦμε ὅλο τὸ λαὸ νὰ δώσει ἀγωνιστικὴ ἀπάντησι σ' αὐτὲς τίς προκλήσεις συμμετέχοντας ἐνεργὰ στίς κινητοποιήσεις γιὰ τὴν ἐπέτειο τοῦ Πολυτεχνείου.

Τὸ Δ.Σ. τῆς ΕΦΣΝΣ